

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in ineraat
sprejema upravnštvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vseprijemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 251.

V Ljubljani, v četrtek 31. oktobra 1901.

Letnik XXIX.

Vabilo na naročbo.

S 1. novembrom se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravnštvo:

Vse leto 20 kron. Četrta leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrta leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravnštvo „Slovenca“.

Slovenski liberalci v državni zbornici.

Stranke, ki bi tako dosledno svoj lastni narod tožila v državni zbornici in svojim lastnim rojakom tako metala polena pred noge, kakor naši liberalci, nima več vsa obsežna avstrijsko-ogerska monarhija. Včeraj smo prinesli govor g. Pogačnika. Tu je govoril slovenski politik, ki se, dasi zasramovan od svojih lastnih liberalnih rojakov, niti z besedico ni dotaknil svojih političnih nasprotnikov, ampak je govoril le za skupne interese slovenskega naroda. Tako delajo možje, katerim ni narodnost samo na jeziku.

Oglasil pa se je v imenu klavrne liberalne četvorice dr. Ferjančič. Ta mož je v proračunski debati (!) zmerjal kranjske „klerikalce!“ In sicer si je dovolil g. Ferjančič stvari, ki kažejo, da je prišel nekdanji podpredsednik državne zbornice že na nizki nivo prav navadnega „Narodovca.“

Dr. Ferjančič je rekel v zbornici, da je nastal razpor med Slovenci zato, ker so „klerikalci“ proglasili spoštovanje narodnosti kot „pogansko malikovavstvo“. Da pa so pravi zastopniki slovenske narodnosti ravno „klerikalci“, ker so „narodni“ liberalci z Nemci zvezani, tega dr. Ferjančič ni povedal.

Dr. Ferjančič je rekel, da brezverstva na Kranjskem ni, to je le „angeblich“. Kako ostudno piše „Slov. Narod“ zoper vse, kar je katoliško, tega pa Ferjančič ni povedal.

Nato se je pa spravil dr. Ferjančič nad „konsume.“ Najprej je izrekel čudno trditev, da je pri nas „brezmejno število“ konsumov („eine Unzahl!“) Zdi se nam, da dr. Ferjančič ne zna daleč šteti, če je teh par konsumnih društev, ki se dajo na prstih naštetih, že zanj — brezmejno število. Še Indijanci znajo šteti vsaj do trideset, kar je čez, je zanje — brezmejno mnogo. Pri dr. Ferjančiču se pa „brezmejno število“ začneja že menda pri desetorici.

Kaj je dr. Tavčar zapisal o notranjskih oderubih, tega pa dr. Ferjančič ni povedal.

Tudi nad duhovnike se je spravil ta vestni zastopnik slovenskega naroda. Rekel je, da se slovenska duhovščina peča bolj s trgovino, kakor z dušnim pastirstvom. Nam se zdi, da dr. Ferjančič z dušnim pastirstvom naše duhovščine pride jako malo v dotiko, ker drugače bi vedel, da je ravno zato liberalno brezverstvo tako besno na duhovščino, ker se to jako pridno in vsepošno bavi z dušnim pastirstvom. Zakaj pa našega škofa tako sovražijo? Če bi on mirno doma sedel, in pustil, da se po deželi širi brezverstvo, bi ga hvalili liberalci, a napadajo ga ravno zato, ker se tako intenzivno in neutrudno bori z dušnim pastirstvom.

Nato je pa dr. Ferjančič začel prorokovati. Kakor Pitija na trinogu, je prorokoval, da bo vsa kmečka organizacija „falirala“. A g. Ferjančič je pozabil povedati, da to prorokovanje ni njegov original, ampak da liberalci že deset let prorokujejo

vsak dan „neizogibni, nagli“ propad vseh kmetijskih društev, a da se ta prorokovanje vsak dan iznova pokažejo kot jalova. Ker se nam zdi, da dr. Ferjančič nima niti pojma o gospodarski organizaciji kmetijskega stanu, razen, kar je zvedel iz „Nar.“, opozarjamo ga na današnji naš članek o „Neizogibnem propadu“ naših zadrug. Ne smešite se vendar!

Zdaj se je pa spravil ta mogočni zastopnik iz hrvatsko-slovenskega kluba izbaonjene četvorice nad poljedelskega ministra. Od vlade je kar kratko zahteval, da ne sme dati nikake podpore gospod. organizaciji na Slovenskem! Nekako prišljeno komično so se slišale „velikodušne“ besede tega žalostnega govornika, ko je rekel, da on sicer ne zahteva, da bi vlada zatrla ta društva, hoče pa samo to, da jih „ne bi podpirala“. Tega pa ni povedal, da se je dozdej v zatiranju kmečkih društev pri nas storilo že vse, kar je bilo mogoče.

Tako žalostno ulogo je igral na Dunaju slovenski liberalci. Ves propad liberalstva se je videl na dr. Ferjančičevem nastopu. Prej, dokler je bil združen s svojimi krščanskimi tovariši, je postal po njihovem, zlasti dr. Šusteršičevem prizadevanju podpredsednik poslanske zbornice, zdaj pa, izoliran, stigmatiziran kot liberalci, prosi vlado, naj za božjo voljo nič ne da njegovim političnim nasprotnikom iz lastnega rodu.

Tako globoko pač se še ni noben slovenski poslanec ponižal pri proračunski debati, kakor dr. Ferjančič. To priložnost porabijo poslanci vseh narodov vedno v to, da izkušajo v proračunu spraviti ugodne postavke za svoj narod.

Naši liberalci pa to priložnost porabljajo zato, da vladi priporočajo, naj se za nobeno ceno ne da premotiti, da bi slovenskemu narodu kaj dala!

To je pravi unicum! Ves svet se mora smejati takim „narodnim“ zastopnikom. Žalostno je bilo to za slovenski narod. Osamljen, kakor Jeremija, je tožil Ferjančič na Dunaju stenografom rane liberalnih Slo-

vencev. Tavčarja in Gabrščka ni bilo v zbornici, da bi bila podpirala jadikovanje Ferjančičevo, Plantan je pa bil navzoč, a ni imel več tistega poguma, kakor dne prvega maja, ampak je z izrazom usodne tragike na poštenem licu — dobrotljivo molčal!

Nekaj poslancev drugih narodnosti, kateri so poslušali deloma ta „proračunski“ (!) govor, pa je zmajevalo z glavami, ker — kaj takega še niso slišali!

„Neizogibni propad“.

Celovec, 28. okt.

Par dni popred bi nas bilo iznenadilo poročilo uzornega rodoljuba slovenskega — „Slov. Naroda“, ki je je prinesel le-ta v preveliki skrbi preteklo nedeljo: „Kmetijska zadruga v Sinčivasi — na Koroškem, ki jo je ustanovil znani vikarij Podgorc, je že tako dogospodarila, da ne more ne naprej, ne nazaj. Kakor čujemo od poučene strani, je propad te zadruga, ki je še najuzornejša mej vsemi, kar jih je na Slovenskem, neizogiben.“

Par dni popred bi ne bili vedeli, odkod tako poročilo? Danes pa lahko poročam, da sta včeraj preiskala dva od poljedelskega ministerstva poslana uradnika našo zadrugo, ter da sta našla vse v povoljnem redu, s zadrugnim razvojem sta zadovoljna: „Die Sache steht ja ganz anders, als man uns berichtet hat“.

Da se bo boj proti zadrugi vnel, je bilo že popred jasno. Z vsem našim govorjenjem ne pridemo nasprotnikom do živega, pač pa z gospodarsko organizacijo. V tej mora kmet dobiti samozvesti in poguma, in denar, ki je odslej tekel iz vasi v mesto, se mora vračati po drugi poti nazaj, ter pospeševati poljedelski napredek. Nemški trgovci in meščani to čutijo, a ne moremo jim prizanašati, ker narodna in verska korupcija uničuje kmeta, in uboštvo na kmetih mora slediti tudi uboštvo v mestih in trgih. Ustavimo korupcijo, ojačimo poljedelca in obrt-

LISTEK.

Materi.

(Vseh vernih duš dan.)

Po cerkvah zvonovi jókajo,
spomin na verne duše budé;
in srca na grobih pokajo,
in v solzah ljudem oči se topé.

Duh materin, sladki, miljeni,
o splavaj v častita nebesa nocoj!
Glej, roki svoji maziljeni,
dan sleharn sklepam za pokoj tvoj.

Na poti veseli iz tožnih vic
ne zabi me, sina svojega.
Usliši ta prošnji, ta vroči klic,
ki moja duša ti poje ga.

Moj dom je miren in zapuščen,
grobišče ima za soseda me,
in jésen razsohast in posušen
skozi okno žalostno gleda me.

Duh materin, duh ljubezni mi,
prikaži se v moji hiši nocoj,
tako z zapahi železnimi
zatvorim noči dom za teboj.

Od vsega sveta oddaljena
bedela bova polnočni čas;
pa naj bo moja duša užaljena,
da jasen bode ta tvoj obraz,

da jasen bode le tvoj izraz,
navdihnjen nadzemeljske vednosti,
jaz — mati, ne boj se — molčal bom jaz
o tega sveta nevrednosti.

Na steni ne bode nihala,
ne bode motila te ura glasna,
moja ustna bodejo dihalna,
kot v mehkem naročju trudnega sná.

Posvetil bom tebi oko in uho,
prešinjen svete gorečnosti,
a ti mi govori, govori samó,
o tajnostih groba in večnosti!

Anton Medved.

Horpina.

Maloruski spisala M. E. Marković, preložil J. I.

1.

Stari Jakim je oženil sina in dobil tako nevesto, da je ni mogoče popisati. Belolična, lepa in vesela, a brza kakor zajček; vedno se vrti po koči in dvorišču, ureja, gospodari, smeje se ter prepeva, tako da se vedno duje le njen zvonki glasek. Kakor hitro se na vzhodu zdani, že se i ona prebudi, kakor rana ptica, ter hiti in teka. In vsako delo lepo dovrši, da postreže in ugodí možu; delo pri nji ne zastaja, vse je takoj izvršeno. Vsi žive srečno, zadovoljno; stari gleda na mlada dva in samo hvali Boga milosrčnega.

Samo eno jih boli: da jim Gospod ne da dece. Kadarkoli ona najde tuje dete, je srčno vzljubi in miluje, pa težko zdahne.

Pa vendar jim pošlje Gospod dete; porodi se jima deklica. Neprestano miluje in goji Horpina svojo prvorojenko in ne dene je iz naročja. Kakor hitro se prebudi, kakor hitro se gane, takoj je pri zibelki, pa ji dela križ čez čelo, usteca in prsi ter jo poljubljuje in ziblje in peva nad njo. Pokličejo jo v grajščino, a ona nese tudi dete s seboj, da i ondi skrbi zanje: sama dela, a z očesom pazi na hčerko.

Zato se mlade žene šalijo:

»Kaj pa dela«, vprašujejo, »vaša hčerka, Horpina?«

A ona prične:

»Ta se samo smeje, sestrice golobice, in ročice stezuje k meni; samo mene pozna in ne gre k nikomur, kakor samo k meni. Stari oče ji ponuja medu... noče. In z ročicama tleska. Idem li iz sobe za vrata in gledam, steguje ona ročici češ: varuj me!«

»Razumna je, razumna!« pravijo. »Pravite brž skrinjo in platno, ker kmalu bodo prišli snubači!«

In devotica se v resnici razvija kakor vrtnica; res je krasno dete, veselo in zdravo, pravo čudo!

2.

Medtem je umrl naš gospodar (grajščak), in začel je gospodariti mladi. Stari ni bil dober, ali ta je tako hudoben, da se Bog usmili. Tako goni ljudi, kakor živino. Ko tri gospodove dni pretrpimo, nam je četrti za odmor, a v petek in soboto je zopet tlaka. Pa kakšna tlaka! Prava strahota, a niti kruha ne dajo. Dan na dan, dan na dan delamo. Prej so se vsi nadejali, da bode mladi gospodar dober, pa so res dočakali dobrega.

Vsi vaščani so izmučeni, da jih je žalostno pogledati. Samo Horpina je še malo vesela: veseli se z malo hčerko ter tako pozablja na druge težave. Ali tudi nad njo so prišle bridke ure. Zbolelo ji je dete, in sedaj joka in tuguje. Horpina plaka, toda ne more mu pomagati. Stari oče je odšel po zdravnika, a ga ni bilo doma. Horpina pa išče sedaj sosedinj, a so vse v grajščini na tlaki. Naposled pridejo k Horpini:

»Zakaj ne greš?«

»Dete mi je zbolelo«, pravi ona plakaje.

»Gospodar zahteva tlako.«

Morala je iti. Vzela je dete, ogrnila ga je in šla. A revica je silno jokala. Ko so prišli v grajščino, jih sreča gospodar razljučen. »Mamka božja pomagaj!« Začel jo je

nikom v trgih in mestih bo prišel obenem boljši čas! Obolela je doječa mati, in otrok mora proč od njenih prsij, dokler zopet ne okreva, sicer pogineta obadva!

Vnelo se je v Velikovcu sovraštvo proti zadrugi; iz tega sovraštva sta se izcimili dve interpelaciji nemškoračnega poslanca velikovskega, v katerih našteva ves mogoči nesmisel in takorekoč tirja od vlade, naj zadrugo razpusti.

Najpopred se nasprotniki izpodtikajo nad pravili! Gospodje juristi, ki so bržkone formulirali obtožbo, pač še vedno mimislijo, da se ima ves svet ravnati po njihovih paragrafih. Omeniti moram, da je tukajšnja sodnja brez ovir bila odobrila naša pravila — a zdaj pravijo: „Die Firma ist nicht vom Gegenstande des Unternehmens entlehnt!“ Potem se pravilom očita, da ne povedo, kako se dela bilanca! Morebiti gospod, ki je dotično postavil delal, sam še nikoli ni bilance delal; potem se zadrugi očita, da ni v pravih, kako se ima dobiček deliti i. t. d. Velevažni pomisleki — strašni pregreški! Nasprotniki se izpodtikajo nad določbo pravil, ki pravijo: Zadruga sme pridelke zadržnikov „predelovati“. V pojasnilo povem, da n. pr. žito damo mleti in prodajamo tudi moko, da volno damo tkati in dajemo zadržnikom loden — grozen greh!

Še večji greh je, da ima občni zbor pravico „sklepati odločilne spremembe“ — kaj so si gospodje juristi pri tem mislili, ne vemo?

Nasprotniki se izpodtikajo nad nevarnostjo, v kateri je zadruga — ker je ne nadzoruje, kakor n. pr. na Štajerskem, deželni revizor, naglašajo potem nedostatek, da se deleži ne uplačujejo tako pri pristopu. Pripomniti moram, da sta mi zagotavljala gospoda preiskovalca, da se tudi drugod deleži v obrokih plačujejo, da odtegujejo od zaslužka v enem, v dveh, ali več letih — sevé da je tako postopanje le pri nas nepravilno!

Velik greh je, da na zadržnem računu ni zapisano, koliko zadržnikov ima zadruga: „Die Nichtbefolgung dieser Anordnung macht die Mitglieder des Vorstandes straffällig!“

Dalje se zopet zatrjuje, da zadruga sprejema žito za gotovo ceno — torej je trgovina, ter se ji mora naložiti „dosti velik“ davek.

Izpodtikajo se nasprotniki nad posojili, ki so se zadržnikom dajala v denarji kot a konto plačila na žito, ki je bodo zadržniki pozneje pripeljali, ker „zadruga nima namena dajati posojila“.

Nasprotniki so vsi v strahu, ali se je zaloga o novem letu prav cenila? V strahu so, ker je zadruga imela ob novem letu „toliko tirjatev“, o katerih se ne ve ali se bodo dobile ali ne!! Zadruga, pravijo, mora narediti „krido“, če začnejo upniki tirjati, „nevarnost, pravijo, je tem večja, če aktivna niso pravilna“, fonda pa društvo nima! Nevarnost je tem večja, ker je društvo v prvem letu imelo izgubo!

Tele pritožbe sta nam razložila gospoda pregledovalca objektivno in mirno in hvaležni smo slav. poljedelskemu ministerstvu, da nam je poslalo strokovnjake, s katerimi smo se mogli dogovoriti o točkah, ki se deloma naslanjajo res na nedostatke, katerih se pa v pričetku izogniti nismo mogli, deloma pa izvirajo očitania izključno le od neizkušenosti oseb, ki so pritožbo sestavile. Nedostatki niso taki, da bi se ne dali odpraviti o drugih praktičnih vprašanjih pa se bodo morale dati dotične odločitve podučiti od poljedelskega ministerstva.

Najbolj in edino nevarna je grožnja, da hoče davkarska oblast zadrugo smatrati kot trgovino in jo obdačiti V tem bo morebiti treba korakov v parlamentu, da bo finančno ministerstvo dobilo navodila, kako razlagati postavle! Stvar je taka:

Velika skladišča dajejo lastnikom na oddano blago posojilo 80 % vrednosti; drugo dobi lastnik, kadar je blago prodano. Blago ostane do prodaje oddajalčeva last.

Naše malo skladišče, kamor prihaja na stotine malih kmetičev, ki čestokrat pripeljejo n. pr. biren ovsa v vrednosti, recimo 4 kron, ne bo na to malenkost dalo šele posojilo 80 %, zapisovalo blago in posojilo, pozneje doplačilo, marveč da primerno tržno ceno in skupni dobiček pride zadrugi v prid.

Zadrugi tudi ne pomaga nič, če da le 80 %. Recimo, da cena pade od 10 na 8, kakor n. pr. letos pri leči. Če bi zadruga popred posodila 80 % — vendar pozneje ne more več kaj dati, ker je cena padla, in davkarska oblast zopet poreče: V tem slučaju niste nič doplačali, torej je bilo izprva kupljeno — torej je to trgovina. Blago ostane last zadržnika? A davkarska oblast bo videla blago vseh zadržnikov vsuto vkup in zopet poreče, zdaj ni več lastnikov, ker lastnik N. svojega ne more več izbrati s kupa, ne loči se od drugih. Konstatovati kupčije, če zadržni odbor postopa po edino mogoči poti z blagom zadržnikov v njihovi prid in na njihovi riziko, je stvar, o kateri se bo gotovo še kaj govoriti dalo. Gospod strokovnjak poljedelskega ministerstva pripoznal je naše poslovanje kot zanas edino mogoče in pravilno.

Nobena kaša se ne je tako vroča, kot se skuha, tudi kaša Velikovčanov se bo še ohladila in upamo, da si ust pri nji ne bomo opekli.

Tak je »neizogibna naš propad! Kadar propademo, bomo prišli prosit v Ljubljano v »Narodno tiskarno« pomoči...

Sicer se zadruga povoljno razvija. — Trezna sodba mora reči, da razvoj zavoljo raznih težkoč ni takšen, kakoršen bi mogel biti, a vendar je lep; zadruga je dobila že veliko zaupanja, ostro tekmovanje je ponehalo, ljudje so zadovoljni in ni se več treba prepirati z njimi o cenah, o doplačilih, o blagu. Zadržni promet raste, kajti vkljub lanskim slabim letom, ki je bila vzrok, da je po Božiču dovažanje kmalu prenehalo, ima za-

druga v tekočem letu sprejemkov za žito 70 070 K, stroškov za žito 60 400 K; v sprejemkih so sevé aktivna od 31. dec. všteta, zato so večji kot stroški. Veliki promet pride šele zdaj dva prihodnja meseca, sicer pa tudi letos normalne živahnosti ne bo, ker je našim kmetom glavni njihov pridelek, oves, deževanje deloma uničilo.

Sicer še ne vemo, bo li bilanca letos že aktivna ali še ne, a neprimeroma boljša bo, kakor lani, in prihodnjič mora priti na aktivum.

Vse ščuvanje nasprotnih ljudi in nasprotnih listov niza leglo pri kmetih nič. Žalibog moramo tukaj zopet konstatirati, da se je list, ki nosi laskavi naslov »slovenskega rodu«, dal zlorabiti za agitacijo proti nam, ki smo tukaj v najhujši narodni borbi. — Žalibog tudi nimamo osrednje moči, ki bi imela kaj bojnega fonda za obmejne bojnike, kakor ga ima Nemec v »Südmarkie«. Naša moč in naše upanje se naslanja edino le na skrajno požrtvovalnost nekaterih oseb, ki so pripravljene v tem boju za vero in narod žrtvovati vse. Da bi bil uspeh pri zadrugi še tako slab, padla ne bo, marveč se bo vzdržala, dokler spoznamo, da je zadruga potrebna. Pri tem pa vodstvo zadruga dobro vé, da z darovi kmeta ne vzgajamo, kmečki napredek se mora plačati s kmečkim premoženjem, in če bi ne bilo upanja, bi sedanje vodstvo takoj napovedalo likvidacijo žitnice in bi napravilo novo konsumno društvo. Denar, ki je v skladišču, bi se s konsumnim društvom lažje obrestoval, kakor z žitnico, ki dela veliko režijo, v kateri je ogromno denarja in ki je vrh tega še zelo rizikantna. A ker se popolni namen zadruga doseže le z žitnico, ostala bo le-ta in bo storila za kmeta, kar je mogoče.

Razvoj zadruga bo brez dvojbe velikanski. kakor hitro se bo kazala aktivna bilanca. Če je zdaj že nekoliko nad 700 zadržnikov, jih bo potem trikrat toliko, in ti se bodo prepričali, da se kmetu dá pomagati, da se mu dá ohraniti njegov dom, da mu ni treba obupavati nad delavci; prepričali se bodo, da ima kmet v državi največjo veljavo, začeli bodo ljubiti svoj dom, ljubiti materini svoj jezik, in razvile se bodo v njih tiste kreposti, ki so podlaga kmečkega blagostanja, a obenem podlaga blagostanja vse človeške družbe in našega naroda posebej.

V. Podgore.

Državni zbor.

Dunaj, 29. okt. 1901.

Govor dr. Ferjančiča.

Ko se vzdigne bivši podpredsednik poslanske zbornice, zbralo se je mnogo poslancev okoli njega, da slišijo »tožbe umirajočih«, kakor nas Nemci in Italijani zovejo v svojih programih in kar smo žal v istini. Nikdar pa ne bi pričakovali, da se bode dr. Ferjančič tako daleč ponižal kot »sluga li-

beralne misli«. Upali smo, da bode odkril osrednji vladi naše rane, ki so obenem rane na avstrijskem telesu. Da, pričel je svoj govor kot slovenski poslanec, ki ima na Dunaju pred očmi edino le slovenski narod v celoti. Pritrjujemo mu povsem, kar je govoril o nemškem državnem jeziku in nemški birokraciji. Ali da se bode g. dr. Ferjančič s te višine spustil doli na naš »domači prepire« in ga slikal na javnem odru pred našimi skupnimi nasprotniki, tega ne bi verjeli, ko bi ne slišali. Naj bi bil g. dr. Ferjančič slišal opazke raznih poslušavcev, uvidel bi svojo zмотo.

Ako smo dr. Ferjančiča prav razumeli, ponudil je vladi vso moralno podporo slov. liberalcev, ako uniči na Kranjskem konsumna društva in »Gospodarsko zvezo«. Torej na Dunaju se naj pripravijo slovenski poslanci, ali naj je na pr. v Brezovem dolu Janez Kovka ali Jože Zajec kravji pastir. Ako so konsumna društva, kakor je trdil dr. Ferjančič, res na tako slabih nogah, no, potem ni treba na pomoč klicati državne policije. Ta ima itak sokolske oči. Ali so konsumna društva vzrok, da obmejni Slovenci ne dobe slovenskih ljudskih šol, da v Trstu mečejo slovenske poslance iz zbornice, da je v Istri Slovan tujeem tlačan? Ne, taka politika le smeši slovenski narod in njene zastopnike pri vladi in povsod. V Čehih in Poljaki je mnogo strank, ki se brezozirno pobijajo mej volitvami in v časopisju, a tu v zbornici skrbje, da so edini in da ne odkrivajo svojih slabostij. Le mi Slovenci smo tako »srečni«, da pospešujemo delo svojih grobokopov.

Da g. dr. Ferjančič ni bil srečen s svojo polemiko proti kranjskim »klerikalcem«, to so nam izražali mnogi češki poslanci, ki gotovo ne goje »klerikalnega zmajaa«. Ko je g. dr. Ferjančič končal, zmajevali so mnogi z glavami, da mož, ki so ga smatrali resnejšim politikom, na tak nesrečen način zagovarja obče-slovenske koristi. Obžalujemo to kot zavedni Slovenci z ozirom na žalostne razmere v slovenskih pokrajinah. Kdor hoče gasiti, naj ne nosi butar na ogenj.

Dunaj, 30. oktobra.

Luogo di traffico.

Denar železna vrata prehije, pravi star pregovor, ki ga potrjujejo razna dejstva. Le čudno bi bilo, ko bi denar v politiki ne igral nobene vloge. Denar je sveta vladar, ker ima to privlačno silo, da svet vedno rad pleše okoli zlatega teleta. Saj ni treba ravno podkupavati, kar je strogo prepovedano in kaznjivo, a vedno se najde prilika, povod ali izgovor, da roka roko umiva, obe pa obraz. Ko se je letos po novih volitvah sošel državni zbor, nihče ni sanjal, da se posreči vladi, zbrati vse stranke pri resnem in stvarnem delu. Zgodilo se je, ker je vlada celo milijardo položila na žrtvenik domovine. S to milijardo naj bi se poživilo gospodarsko življenje v državi, podpirala industrija, pospeševalo obrtništvo, delavec naj bi dobil dela in jela pri velikanskih podjetjih. Vlada je pokazala dobro voljo, a državni zbor še boljše, ko je v dolgih sejah presojal, oce-

zmerjati, a dete se je vilo v naročju in jokalo. Razljutil se je gospodar še bolj:

»Položi dete proč!« krične. »Proč! Pri meni je treba delati, ne pa se z otroki ukvarjati.« Potem je zapovedal oskrbniku naj odnese dete.

»Oj, gospod«, ga prosi Horpina, »pustite, da jo nesem sama! Milostljivi gospod, imejte usmiljenje!«

»Nesi, nesi!« veli on oskrbniku. »A ti delaj, sicer ti naložim kazen.«

Še dolgo je Horpina čula otrokov jok, tožen in bolesten.

3.

Ko je celi dan delala in se na večer vrnila v koč, je tem srčneje dete ljubkovala:

»Dete moje! Hčerka! Ste li dobro pazili nanjo, oče? Povejte, kako in kaj je!«

»Prenehala je jokati, hči«, pravi stari tast; »hvala Bogu, umirila se je nekoliko.«

Ali ne za dolgo; po noči se je zopet prebudila in se je še hujše mučila kakor po dnevu. Posvetovala se je Horpina z ženskami, pa ji niso vedele pomoči. Ali komaj e je zdanilo, že je bilo treba iti v grajščino.

Spomnila se je Horpina, da je nekoč čula: Ako dete ne spi, je treba zmleti makovo seme in mu to dati izpiti. Tako torej napravi. »Naj vendar nekoliko počije in se ne muči tako zelo!« si misli. Komaj ji je dala, se je mala v hipu umirila in začela dremati; zaspala je tako trdo, da se ni niti ganila, ko je oskrbnik zaklical:

»Na delo!«

Horpina je položila hčerko v zibelko, prekrižala jo in šla plakaje.

Ko so jo karali ter se nad njo zaderali, ni niti čula; samo da bi bil kmalu večer. Glej, že je solnce zašlo za gore, glej, že je večer! Hiti h koči, hiti... Prihitela je v sobo: tiho in temno. Ona k zibelki, po dete, — a dete leži mirno, ne premakne se, ne diha.

»Oče!« vsklikne.

»A zakaj me budiš, hči? Zadremal sem nekoliko. Mala spava še sedaj.«

Horpina ne odgovori besedice; objela je hčerko z rokama. Starček je znova zadremal.

»Luč! Luč dajte!« krične. »Oče, luč!«

Stari ukreše ogenj. »Kaj se je zgodilo

ž njo?« misli. Ali ko je posvetil in pogledal, je kar okamenel. Sredi sobe stoji Horpina, vsa bleda in strašno gleda, a na rokah ima mrtvo dete.

»Hčerka«, izpregovori starček, »hčerka!«

»Glejte«, odgovarja ona, »glejte, kako je pomagalo! Umirilo se je moje dete, nič ne joka!«

In potem zajoka in zaplaka... Kje so se našle te solze? Kar curkoma so tekle po licih.

Začuli so ljudje, prihiteli, govorili ji, tešili jo. Ona pa kakor da ne čuje, in niso je mogli odtrgati od deteta.

Mož je hodil kakor da je iz uma, a stari oče je obolel.

Začeli so pripravljati za pogreb. Prinesli so novo rakev in jo napolnili z dišečim cvetjem in travo.

»Horpina«, pravijo, »daj dete!«

Ni hotela dati. Sama je je umila in položila v rakev. Čas je, da se dete nese k pogrebu, a ona stoji in gleda. Ljudje ji govorje, ne čuje, ne posluša.

Odvedli so jo, vzeli rakev in ponesli. Ona je pogledala v prve vrste, prekrižala se

in šla. Koder gredo ljudje, sledi ona za njimi, za ravnijo; gre in ne izpregovori besedice. Tudi v cerkvi je stala čisto mirna, ali ko so začeli pokopavati, se je vrgla za detetom v jamo. Komaj so jo izvlekli in odnesli v koč, pol mrtvo.

Bila je hudo bolna... cele tri tedne. Naposled se je je Gospod usmilil in ji vrnil zdravje, ali razum se ji ni povrnil. Tako je ostala brez pameti. Celi dan hodi in bere mak po vrtu, ako jo kdo vpraša: »Zakaj?« »A, to je«, pravi, »za moje dete.«

Po zimi samo joka.

»Nimam maka, da pomagam svoji hčerki!«

Komaj začne mak zeleneti, ga že ogleduje in goji; ne more se utešiti. Do tedaj še dela in se muči. A ko začne mak po vrtovih cveteti, tedaj zapusti takoj koč in ne popusti maka. Kadarkoli ideš mimo vrta, jo gotovo vidiš ondi: med polnim makom sedi v beli obleki, lepo odičena in še tako mlada, le bela kakor rosa, sedi in se obisiplje z makovim cvetjem in se smeje kakor dete. In mak cvete belo in sivo in rdeče.

njeval in si razdeljeval vladna darila. Mnogi krogi so se udajali lepemu upanju, da se Avstriji bližajo zlati časi. Bog jih daj, ali državni zbor je bil nekako podoben posestniku, ki si proti vknjižbi izposodi nekaj ti-sočakov, potem pa za svojo družino napravljajo drage pojedine. Pri tej priliki pa se čisto zgodi, da največ zjamo oni, ki imajo največje in najdaljše žlice in široka pleča. Tako je vedno bilo na grbastem svetu in menda ostane.

Kdo more tajiti, da so najbogatejši in najmočnejše one države, koder je razvita ovetoda industrija. Toda industrija uspeva le na zdravih in trdnih tleh ugodnih razmer in zvez, ako ima odprt trg doma in v inozemstvu. Nikakor pa se ne moremo navduševati za špekulacijo, ki se hoče okoristiti na škodo drugih ali ki le umetno goji že v kali nezdrava podjetja. Dolžnost pa je države, da podpira solidna, zdrava domača podjetja in jim olajšuje boj proti vnani konkurenci. Ta blagohotnost in darežljivost pa mora biti vsestranska, da niso prikrajšani enakopravni člani državne družine. Tako je včeraj gospod ministerski predsednik na interpalacijo poslanca Kinka in Lichta odgovarjal, da se vlada pri naročilih ozira na vse dežele. Za tekoče leto je vlada pri raznih večjih industrijskih podjetjih naročila raznega blaga za 25 milijonov. Za prihodnje leto ima vlada pripravljenih iz investicijske zaklade novih 87 milijonov. Pri tej priliki pa je ministerski predsednik zopet opozarjal zbornico na njeno dolžnost, da o pravem času reši proračun.

Do, ut des. Dobro, toda radovedni smo, kdaj pride revež za vratni na vrsto. Ali je poljedelski minister v Avstriji v istini le peto kolo pri državnem vozu? Ali naj kmetje pusté v pušči svoja polja in gredó vsi v tovarne in v Ameriko? In kaj dobé obrtniki iz bogatega investicijskega zaklada? Prazne obljube in plačilne naloge! Ako hoče biti vlada v narodnih vprašanjih nevtralna, o čemer seveda z vso pravico dvomimo, potem bodi v narodnogospodarskih nepristranska, a ne mačeha. Ako je »luogo di traffico« ona vladna dolžnost, s katero kroti uporne duhove, potem nam je treba le rokave vhati. V proračunu za l. 1902 imajo češki poslanci okoli 16 milijonov samo za mesto Prago. Češki narod to zasluži, a ne samo to, toda vlada naj nikar ne misli, da je že dobila igro, ako začasno potolaži večje stranke. Zastopniki velike industrije imajo svoj del, Cehi svoje, Poljaki tudi niso zadnji, ali naj vlada Nemce in Italijane odškoduje na troške Jugoslovanov? In taki so nadržti, to so nameni gotovih spletkarjev, da vladi pomagajo iz zadrege. Toda danes so razmere v zbornici take, da najmanjša stranka lahko ustavi vse delo, ako le resno hoče. Seveda, če bodo slovenski poslanci na Dunaju mušice precejali in česenj mlatili, kar smatrajo »napredni« tovariši za najnujnejše delo, potem je boljše, da ni nobenega tukaj. In to ni le osebna sodba Vašega poročevalca, ampak sploh vseh treznih ljudi. Nemški poslanci Kink, dr. Menger in dr. Steinwender sami, gotovo ne naši prijatelji, so to povedali v obraz. Quem deus perdere vult, dementat.

Proračunska razprava.

Sinoči so še govorili dr. Steinwender, grof Sylva-Tarouca in baron Schwegel. Prvi je zlomil sulico za nemški državni jezik. Škoda besed in časa. Izračunal pa je, da državni proračun nima 800 000 kron prebitka, temveč 50 milijonov primanjkljaja. Zato zahteva, da se črtajo razni troški, tako za bogoslužne namene kar 11 milijonov. Kaj bi rekel g. dr. Steinwender, ko bi črtali plače vsem onim uradnikom, ki kot poslanci na Dunaju rešajo pleve?

Grof Sylva-Tarouca je v imenu čeških konservativnih veleposestnikov izjavil, da vladi še ne izkažejo zaupanja, ako jo podpirajo v boji za koristi Avstrije pri obravnavah z Ogrsko in drugimi državami. Ako se to zgodi in dovrši, potem pa mora vlada resno misliti tudi na to, da popravi krivico, ki jo je storila češkemu narodu. Dokler v Avstriji ne zavladava ravnopravnost, ni misliti na boljše čase.

Baron Schwegel je vladi v imenu ustavovernega veleposestva izražal popolno zaupanje. Parlament naj bi podpiral vlado, da more z vseh strani vršiti obravnave glede nagodbe z Ogrsko in trgovinskih pogodb z drugimi državami.

Danes je dr. Kramar v daljšem govoru vlado ostro prijel, ker je gluha in slepa za vsenemsko gibanje v Avstriji. Pod krinko verskega vprašanja se skrivajo politični nameni, da bi avstrijske dedne dežele prišle pod prusko nadvlado. Ako so avstrijski državni pred desetletji vzdrževali in pospeševali germanizacijo, delali so to v nadi, da tako Avstrija vzdrži svojo odločivno besedo v nemški državi.

Toda l. 1866 so Prusi Avstrijo izločili iz nemške zveze, in danes je nemška Avstrija nemogoča stvar. Avstrija bi morala nastati, ko bi je ne bilo; a more obstati, ako je pravična do vseh narodov. Zato pa vlada nikakor ne služi avstrijski misli, ako podpira one nemške stranke, ki sanjarijo o nemškem državnem jeziku in ožji zvezi z Nemčijo. To je vzrok, da češki poslanci ne zaupajo sedanji vladi. Za njim so potem govorili grof Dzieduszycki v imenu

Kitchenerjevo nasilstvo v Južni Afriki.

Vojno stanje je proglašeno sedaj skoro po celi kapski koloniji in še celo v takih okrajih, kjer se dosedaj še niso vršili nikaki krvavi boji. Z grozovitostjo in strogostjo, ki je lastna samo barbarom, obsoja Kitchenerjev in Milnerjev preki sod vse kapske Holandce, ki se drznejo kakorkoli izražati drugačno mnenje, kakor je po volji Angležev, in skoro ne mine dan, da ne bi Kitchener potrdil ter dal izvršiti več ali manj smrtnih obsodb. Poleg tega se celi oddelki ujetih vstašev obsodijo v dosmrtno ječo, prisilno delo ali pa jih za vselej preženo iz Južne Afrike. Da, angleški grozovitež je šel celo še tako daleč, da je dal do krvi pretepsti uboge ujetnike, predno so nastopili določeno jim kazni.

Namen teh grozovitosti je jasen. Angleški vrhovni poveljnik hoče s temi grozodejstvi vstrašiti ves burski element v Južni Afriki in ga prisiliti, da se uda. Toda prav verjetno je, da Angleži s tem ne dosežejo svojega namena; nasprotno je pričakovati, da se bo upor v kapski koloniji tem hitreje razširjal in bo dosegla razjarjenost Burov tolike dimenzije, da bodo kmalu jeli povračevati enako z enakim. Že sedaj je v prilogu Burom 18—20.000 kapskih Holandcev prišlo za orožje in posamni burski oddelki dobivajo neprestano novo pomoč od strani vstašev. V takih razmerah mora v Južni Afriki kmalu nastopiti katastrofa. Vseled tega gotovo ne bo odveč, ako se naši čitatelji na podlagi poleg stoječega zemljevida pouče o razmerju Angležev in njih nasprotnikov v Južni Afriki.

Razun malega števila takozvanih letetič oddelkov, s katerimi hoče Kitchener iztrgati burski rod iz Južne Afrike, so koncen-

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. oktobra.

Kdo je vplival na zadnjo »krizo«?
Dogodki izza zadnjega časa so jasno pokazali, kako velik vpliv imajo na vse avstrijsko javno življenje borzni spekulanti. Nevarnost, da se pojavi ministerska in parlamentarna kriza, je izšla samo iz krogov teh borznih baronov. Znano je namreč, da se v odseku oziroma v pododseku vrši razprava o odpravi termino-kupčije z žitom. Obenem sta pa bila v zbornici na vrsti dva nujna predloga proti naseljevanju francoskih kongregacij v Avstriji, ki bi bila povzročila zelo dolgotrajno in burno »kulturno« debato. Borznim židom bi se bila s tem izpolnila

Poljskov, dr. Menger, baron Malfatti, dr. Schücker in dr. Bareuther.

Za tem govornikom je predsednik sejo pretrgal do 7. ure zvečer.

V večerni seji, ki se je pričela nekaj minut po 7. uri, je najprej baron Morsey v ime centruma pojasnil stališče napram vladi, za njim je pa povzel besedo ministerski predsednik dr. Koerber.

Govornik se je dotaknil najprej razmerja mej Avstrijo in Ogrsko in skušal nekoliko omiliti zadnji izgovorjene besede. branil uradništvo ter izjavil, da vlada ne prezira težnj kmečkemu prebivalstvu. Dokaz temu povišanje dotacije melioracijskemu zakladu. Po nekaterih nadaljnjih izjavah se je dotaknil dr. Koerber tudi »Los von Rom« gibanja, izjavljajoč, da se bo vlada strogo ravnala v smislu zakonov in energično nasprotovala slobodi terorizma in nezakonitosti.

Vlada ve, da je narodnostno vprašanje največje važnosti, a podrediti je mora sedaj nujnejemu gospodarskemu vprašanju. Kakor naglo se jame narodnostno vprašanje smatrati tudi kot vprašanje sile, bo vlada skrbela pred vsem, da se ohrani nedotaknjena

trirane vse angleške čete ob železnicah. Važnejše kraje stražijo večji oddelki, manjše postaje so pa dobile potrebam primerne straže. Večji angleški oddelki so na postajah: Kapstadt, Alval North, Port Elisabeth, Bathurst, East London, Matjesfontein, Beaufort East, Victoria, De Aar in Hupetown. Ob železnici Port Elisabeth v državo Oranje se se nahajajo še večje čete pri Graaf Reinertu, Middelburgu in Cradocku. Istotako so zastražene vse druge večje ali manjše železn. postaje. Buri in njih zavezniki, kapski vstaši, razvijajo, razdeljeni v manjše oddelke, zelo živahno delovanje po vseh zahodnih in južnih

moč države, ter bo, prepustivši strankarski narodnostni prepričanju samim, skrbela v prvi vrsti zato, da se ohranijo narodi.

Konečno se ministerski predsednik zahvaljuje strankam za pomoč ter jih pozivlja k zmernosti. Cehi so bili z govorom skrajno nezadovoljni.

Konečno so še govorili Zacek, Klotz in R. z. Seja se je zaključila po 11. uri.

Ker zbornica danes ni dovršila prvega branja, bo prihodnja seja v ponedeljek popoldne ob 3. uri

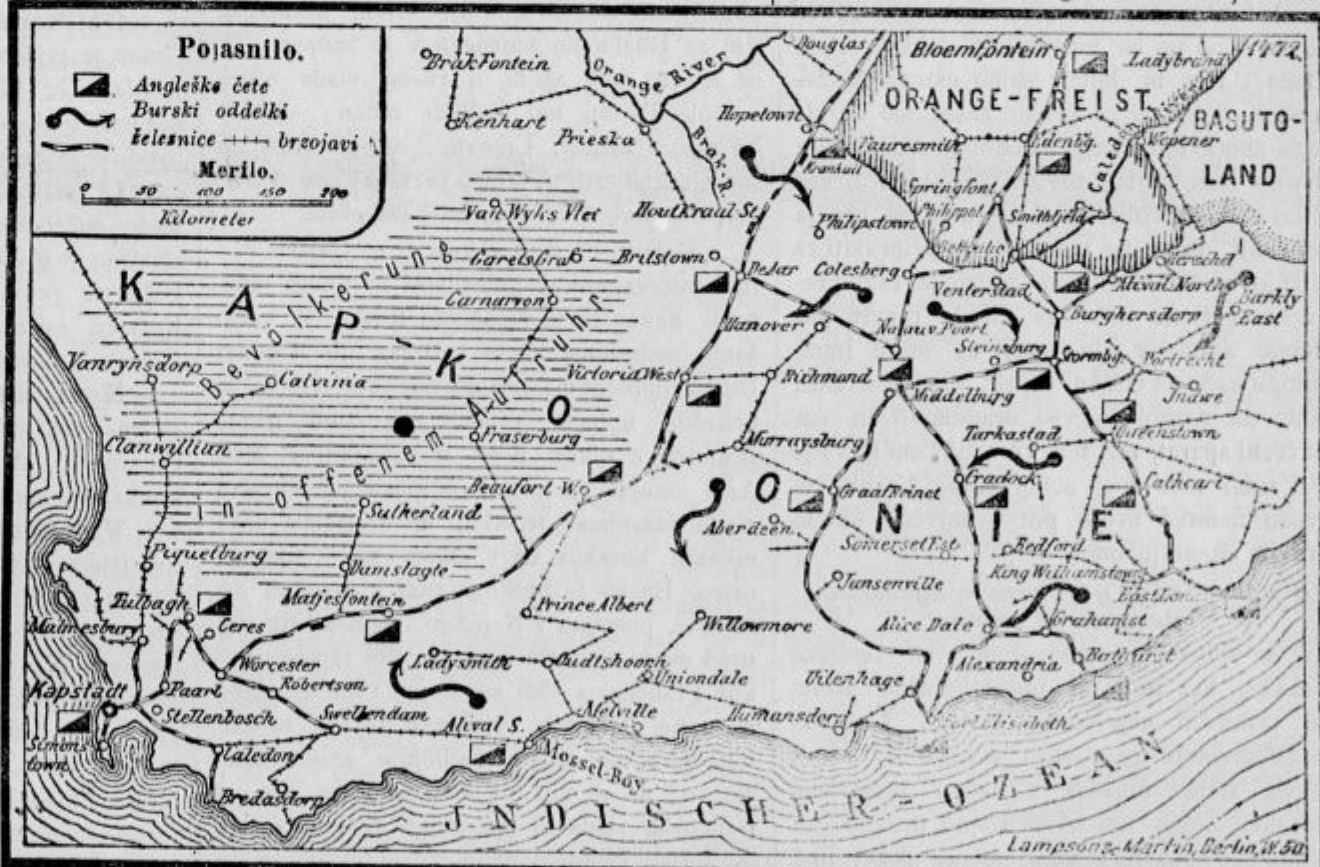
Odseki.

Proračunski odsek se je sinoči bavil z vprašanjem diurnistov in kalkulativ. Finančni minister je izjavil, da je zaradi certifikatistov težko to vprašanje rešiti s posebnim zakonom. Administrativnim potom pa hoče vlada vse storiti, kar je mogoče glede stajnosti v službi. Odsek je izvolil pododsek peterih članov, da to vprašanje prouči.

Socijalno politični odsek se je bavil z načrtom zakona glede delavcev pri državnih železnicah in pri podjetjih, ki delajo za državo. Ta zakon je dopolnitev obrtnega reda.

katerih se siri vstaja, so zaznamovani z vodoravnimi šrafinjami.

Na podlagi vsega tega se sme trditi, da so sedaj pravzaprav Buri gospodarji odprte dežele in Angleži le samih železnic in železnih postaj, pa še to v zelo neznatni meri, kakor nam dokazujejo mnogi burski napadi na vojaške vlake. Lahko si je torej predočiti, kak položaj nastane za celi kapsko kolonijo, ko začno Buri izvajati načelo »zob za zob« in jamejo pustošiti angleške farme ter preganjati njih lastnike s posestev. Tudi se lahko zgodi, da Buri ne bodo nikomur prizanesli in bodo angleške vojske, katere

okrajih kapske kolonije, posebno pa v naslednjih okrajih: Barkly East, v gorovju Zuur severno od Steinsburga, dalje mej De Aarom in Naapooortom, v okrajih Hupetown, Queenstown in Cradock, južno od Graaf Reinerta, potem vzhodno od Alice Dale, konečno pa v okolici Uniondala in Ladysmitha.

Na našem zemljevidu so natančno razvidne že tolikokrat pretrgane železniške in brzojavne zveze ter označeni s posebnimi znaki burski in angleški oddelki. Okraji, v

dosedaj po navadi razorožijo in oprostijo, enostavno postrelili.

Angleški ministerski svet je sicer v torek sklenil, da Anglija ne bo prej mirovala, dokler ne ukroti vseh Burov, toda do tega tren tka je še silno daleč, ker takih prenečen, kakoršno so doživeli te dni blizu Zeerusta, bodo do tlej doživeli še več. Sami tisti ogerskih konj ne bodo premagali burske vztrajnosti, ljudi pa Angležem že zdavnaj primanjkuje.

pojasnila tudi razvidno, v čigavi službi so vsenemci in nacionalni realni politiki.

Z odpravo termino-kupčije z žitom
se je včeraj zopet pečal posebni pododsek. Prereševal je že znane končne predloge poročevalca poslanca Ploja, posebno one glede načelne prepovedi neefektivne termino-kupčije z žitom ter one, ki določajo kazni za sleparsko kupčevanje. Predlogi poročevalčevi so bili znatno premenjeni ter je konečno obveljalo samo načelo, naj se prepove samo blanco-termino-kupčija, drugo pa uredi in štiti. Vsa včerajšnja razprava pa kaže, da večina tega pododseka nima prav nikakega poguma za uspešno in poljedelstvu koristno rešitev tega perečega vprašanja in da se vsi pododsekovi sklepi str-

nejo v pohlevno resolucijo, v kateri se vlada pozivlja, naj predloži načrt zakona, s katerim se termino-kupčija omeji. Izdelava zakona se bo pa prepustila vladi, ki ga je menda že završila. Če odsek in zbornica ne bota bolje posegla v stvar, iz vsega velikega prvotnega navdušenja ne bo nič.

Preosnova Koerberjevega kabineta

se je v znanih političnih krogih odložila do bližnjih božičnih praznikov. Tedaj, si bržkone mislijo razni veliki politiki, ko ne bo zboroval parlament, in bodo proračuni vsi že pod streho (?), bo imel ministerski predsednik dovolj časa, da zameni nekatere sedanje člane svojega kabineta z novimi močmi. V to svrhu mu pa neki niti ni treba podati ostavke celega ministerstva. Tudi grof Taaffe, pravijo, je večkrat zamenjal svoje može, ne da bi bil sam demisioniral, enako so postopali tudi kabinetski načelniki v drugih državah: Tisza, Salisbury in drugi. Potemtakem bodeta pri nas vložila ostavko morda samo dva člana, katerih stolca se bota do tedaj najbolj omajala, in njih mesta zasedeta druga dva nova državnik. Če bo mej odstopilimi člani tudi minister za Češko, si pa možje že sedaj ne upajo z gotovostjo trditi.

Dalmatinski „Srbi“

so imeli skupščino v Kninu. Soglasno se je sklenilo, da se osnuje društvo »Srpska Zora« s sedežem v Dubrovniku, katere namen bo pouk in materialna pomoč ljudstvu. Složno je bil izvoljen »Upravni odbor srbske narodne stranke v Dalmaciji«, ki bode vodil vse politične posle strankine.

O razpisu volitev v hrvatski sabor piše mej drugim „Naša Sloga“: Razpust sabora je silno iznenadil vse opozicijske kroge, še bolj pa tako nagli razpis novih volitev. V teku 14 dni po razpustu novih volitev se morajo izvršiti volitve. To je pravi unicum v ustavni deželi. Pravega razloga za to vladno postopanje sicer natančno nihče ne ve, pač pa si ga vsakdo lahko misli. Vlada s tem ni hotela samo ustreči Mažarom, ki žele, da se prične zasedanje deželne zborov ogerskega istodobno z državnim zborom ogerskim, marveč je hotela z naglimi novimi volitvami iztrgati iz rok orožje opoziciji, da se ne more dovolj pripraviti za bližnjo borbo. Zedinjena opozicija radi prekratke volivne dobe ne mogla razviti potrebne agitacije, in torej ne more imeti mnogo nade na volivni vspeh. Vladini stranki bode na razpolago vse uradništvo in ves službeni aparat, mej tem ko neodvisni Hrvatje niti sami niso mej seboj edini. Frankovci gredo namreč svojo pot v največjo škodo pravim domoljubom.

S prestolnim govorom v ogerskem državnem zboru

so v splošnem zadovoljne vse ogerske stranke, ker tudi od opozicijske strani ne prihajajo nepovoljne kritike. Le ena točka prestolnega govora je nekoliko vznemirila živce možem v krogu neodvisne stranke. Željo, naj bi se trajno uredilo gospodarsko razmerje mej obema državama polovicama, so napačno razumeli ti politiki, ki resno delujejo na ločitev od Avstrije v gospodarskem oziru. Besedo »trajno« je pa v tem slučaju le tako umeti, da naj se vender že konča doba provizorijev in v smislu zakona iz l. 1867 sklene pogodba za dobo desetih let. Szellu in njegovim možem je bila ta točka v prestolnem govoru tako jasna, da so se zelo čudili, ko je opozicija hotela pojasnil v tem oziru. Seveda Košutovcem in njim sorodnim elementom tudi desetletna doba ni pogodu, ker se žele čim prej ločiti od Avstrije.

Francoski jezuiti se ne naselje v Avstriji.

Mnoga židovsko-liberalna in vsenemška glasila so v zadnjih dneh raztrobila v svet, da nameravajo jezuiti v Avstriji nakupiti večja posestva, gradove, vile, tovarne in klové kaj še vse, ter razširiti svoje delovanje, obenem pa pripraviti pot in mesto svojim iz Francije pregnanim sobratom. — Seveda je vse to sama gola laž, ker ta red niti sedaj nima, niti ne namerava imeti kakih večjih posestev in podjetij. Ker pa te laži le niso hotele umolkneti, je bil provincial tega reda v naši monarhiji, o. Forstner, prisiljen oddati v »Vaterlandu« izjavo, da na vsem tem ni prav nič resnice in da red ne

potrebuje nikakih novih posestev in hiš, ker ne pride v Avstrijo noben član iz zunanjih provincij.

Razmerje Italije do Avstro-Ogrske in Francije

pojasnuje mej drugim tudi sledeče dejstvo: Italijanska vlada je vporabljala do sedaj vsako leto večje vsote za napravo utrd ob francoski meji, mejtemko za napravo istih ob avstrijski meji ni bilo v proračunu niti ene lire. Sedaj so pa italijanski državniki obrnili vso svojo pozornost na avstrijsko mejo in sedaj vrši posebna komisija, obstoječa iz generalov Lamberti, Bucci in Chioni, na meji potrebne preiskave. Iz teh priprav se pač ne da sklepati, da so ostale razmere mej Italijo in našo monarhijo nepremenjane.

Nemški cesar Viljem

je te dni zopet pokazal, kako resno misli na izvedbo trgovinskih pogodb z zunanjimi državami. Pred nekaj časom je baje nemški cesar izjavil, da bo vse razbil, kar mu utegne priti v tem oziru na pot, sedaj pa javlja »Hartung. Zeitung«, da je izrekel cesar Viljem sledeče besede: »Ako se ne izvedo trgovinske pogodbe, razbijem vse na drobne kosce.« K temu pripominja »Voss. Ztg.«, da se je tudi njej pred nekaj dnevi poročalo o podobni cesarjevi izjavi. Vladni listi, posebno pa »Berliner Lokalanzeiger«, kajpada marljivo dementirajo take vesti, in jih imenujejo tendencijsno izmišljotino, toda nekaj mora biti pri vsem tem le resničnega, posebno ker se z raznih strani istodobno poroča. Sicer pa enake in podobne izjave v Berlinu niso nič nenavadnega.

Rusija ne posreduje

v francosko-turškem razporu. Znano je namreč, da se je turška vlada po poslaniku Sinovjevu obrnila do ruske vlade, naj posreduje mej njo in Francijo, da se za Turčijo ugodneje reši sedanji razpor. Sinovjev je sicer formalno to željo sporočil ruskemu zunanjemu ministru, a ob enem predlagal naj se Rusija ne umešava v to zadevo. To se seveda tudi zgodi in ruska vlada samo svetuje Turčiji, naj kolikor možno odneha od svojih zahtev. Umevno, da se Rusi ne marajo zameriti Turčiji, še manj pa Franciji, s katero žive v prijateljski zvezi.

V zadevi dogodkov v orijentu

mej interesiranimi velesilami ni toliko edinstva, kakor se je izpočetka trdilo. V vprašanju zedinjenja Krete z Grško je dosedaj Rusija popolnoma osamljena, ker jej še ni pritrdila nobena velesila, a tudi glede skupnih korakov proti dogodkom v Mali Aziji manjka potrebne edinstva. Francoska vlada naravnost izjavlja, da ni storila prav nikakih korakov ne v enem, ne v drugem oziru. Enako je bržkone tudi z drugimi državami, posebno z Nemčijo. Nemški zunanji urad sicer ni poslal v svet take izjave, kakor Francija, a vidi se, da se tudi tu nihče ne gane. V takih razmerah se pač ni čuditi, če turški sultan nadaljuje svoje delo, saj ve, da se mu ni bati ničesar. Če se francoska vlada ni energično potegnila niti za koristi svojih podanikov, se bo tem manj zavzela za armenske trpine v Mali Aziji.

Nov upor v Kint.

Poučeni krogi v Washingtonu trdijo, da ni več daleč čas, ko se ponovi vstaja boksarjev, ki bo morda zavzela še večje dimenzije, kakor ravnokar zadušena. Med Kitajci se opazuje splošno nevarno vrenje, ker so nezadovoljni s pogodbo, ki jo je sklenila Kina z zunanjimi državami. V tako napetih razmerah si vlada niti ne bo drznila pobirati novih davkov v pokritje določene odškodnine. Morala bo torej bržkone mesto denarja dovoliti zadevnim državam razne koncesije. In res se že vrše pogajanja s Francijo glede železnice v Yunnanu. Kajpada Kitajci tudi s takimi koncesijami ne bodo zadovoljni in da je nov upor prej ali slej neizogiben.

Izjava predsednika Steina.

Angleški vrhovni poveljnik v Južni Afriki je pred nekaj tedni prejel od predsednika oranjske države Steina pismen odgovor na svojo proklamacijo, ki določa, naj se prične z represalijami proti Burom. Predsednik Stein omenja najprej Jamesonovega napada na Transval in pravi, da priprave za ta napad niso bile neznane članom angleške vlade. Burska vlada ima v rokah dokaze, da je Anglija želela leta 1896. skle-

nila napasti južno-afriški republiko in se jih polastiti. Mi torej, nadaljuje Stein, nismo potegnili meča, marveč ga le odbili, ker nam je pretel. Mir vzdržujejo sedaj v obeh republikah le Buri in ne Angleži, katerim bi se nihče ne hotel pokoriti. Jurisdikcija Angležev ne seže dalje nego njih topovi. Burska stvar je od minolega leta sem znatno napredovala in nikakega govora ne more biti o brezupnosti mej Buri. Vsprejeli ne bomo miru, ki bi nam ne zagotavljal popolne neodvisnosti republik in ne varoval interesov Kaplandcev, ki so z Buri istega mišljenja.

Dopisi.

Iz St. Jošta 28. oktobra. V dopisu od 9. okt. t. l. napada neki dopisnik v »Slov. Narodu« našega prečastitega ter občeljubljenega g. župnika, da je krut ter maščevalen gospod. Resnici na ljubo odgovarja občinsko predstojništvo v St. Joštu, da naš prečastiti ter miroljubni gospod župnik ni zaradi deželno-zborskih volitev narekaval Smrečanom cerkvene kazni, kakor ga liberelec dolži, temuč radi pretepa v Smrečji na praznik velike Gospojnice, pri katerem je bilo nekaj fantalinov težko telesno poškodovanih, je naš g. župnik vsled odloka knežškofijskega ordinarijata naznanil, da ne bo svete maše v Smrečji. Dopisniku svetujemo, naj si svoja kosmata ušesa dobro namaže, da bo znanprej resnico slišal; zlasti pa da bo našega občeljubljenega g. župnika pri miru pustil, drugače ga zna, kadar bo svojo umazano kožo v St. Jošt prinesel, grožnja našega župnika objavljena v »Slov. Narodu« zadeti, da mu bomo pokazali najbližnjo pot domu.

Občinsko predstojništvo v St. Joštu.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. oktobra.

Odlikovanje. Z Dunaja se poroča: Cesar je podelil okrajnemu glavarju v Litiji g. Mat. Grillu povodom od njega naprosenega umirovljenja viteški križec Franc Jožefovega reda.

Iz celovške škofije. Župnijo Teichl bode oskrboval župnik v Kolbnici. — Prestavljen je g. kaplan Fr. Hafner iz Zgornje Bele za provizorja v Arijah. — Dekanijo Kotarče opravlja preč. g. J. Zweiger, župnik v Svincu.

Novi prošt v Pulju. Njeg. vel. cesar je imenoval stolnega dekana in župnika v Fiumicello, Adama Zanetti-ja, proštom konkatedralnega kapitelja v Pulju.

Vojaške vesti. Cesar je izrazil svoje najvišje zadovoljstvo stotniku 17. pešpolka I. Žagarju. — Vojaškim kaplanom II. vrste v rezervi je imenovan č. g. kaplan Jos. Sever. Nadp. 17. pešp. Jož. Prescherer je prestavljen k pešpolku št. 54. Oskrbnik voj. oskrbovalnega skladišča Adolf Brabetz pride v Osek, iz Oseka pa pride na njegovo mesto Franc Böhm. Generalnim majorjem je imenovan polkovnik Anton Angerholzer pl. Almburg, poveljnik 44. dombr. inf. brigade v Ljubljani. Stotnika domačega pešpolka 2. razreda Albin Schneeweiss in Marko Babič sta imenovana stotnikoma 1. razreda in pride zadnji v Zagreb. Stotniki 2. razreda so imenovani nadporočniki domačega pešpolka: Roman Niche, Maks Hemala, nadporočnika sta postala poročnika domačega pešpolka Tomaž Klíman in Franc Kovačević, poročniki pa so imenovani Karol Gressel, Leo Pakič in Friderik Drascovich pri pešpolku št. 17. — Polkovnik je postal podpolkovnik 27. pešpolka Bruno Schmidt v Ljubljani. — Nadporočnikom je imenovan poročnik tukajšnjega domobranskega polka Engelbert Busbach, poročnikom v pešpolku št. 4 Vilibald Perko in v domobranskem polku št. 26 v Mariboru Mat. Stefan. — Poročnik mornarice 2. razreda Jožef Kubelka je imenovan poročnikom 1. razreda. Avanziral je dalje kadet vojne mornarice Slavomir Drachsler. — Vojaški višji zdravnik Artur vitez Wagner je imenovan sanitetnim šefom 6 kora.

Avancement v orožništvu. Ritmojstrom I. razreda je imenovan ritmojster II. razreda Fran Rupnik v Trstu, ritmojstrom II. razreda je imenovan V. Meden v Ljubljani.

Imenovan je okrajni živinozdravnik g. J. Munda v Brežicah višjim živinozdravnikom.

Imenovana je za učiteljico v Vipavi abiturijentinja gđ. Mar. Valenčič.

„Piccolo“ in „Narod“ sta židovsko-liberalna lista. Da torej njuna poročila, zlasti kedar se tičejo duhovnikov, zaslužijo kaj malo verjetnosti, je javno znano. A prava kolobocija laži nastane, kedar eden teh listov poročila drugega ponatiskuje in po svoje razlaga. S tega stališča je presojsati notico »Piccolo« in »Katol. Obzor-nik« v torkovi številki »Slov. Naroda«, ki slove: »Današnji »Piccolo«, tisti strupeni židovski list, ki vodi v Trstu najzavratnejši boj zoper Slovence, je silno navdušen za »Katoliškega Obzornika«. Posvetil je tej reviji slovenskega duhovništva poseben članek, v katerem krepko fruktificira »Katol. Obzor-nik« izvajanja zoper slovenski bogoslužni jezik v katoliški cerkvi ter v zahvalo proglasa pisatelja tistega članka, dr. Grudna, za učenjaka in nepristranskega duhovnika. Še več! »Piccolo« hoče vedeti, da slovi (!) Gruden na Kranjskem zaradi svoje temeljite kulture, in opozarja Vatikan na Grudnov članek, češ, Grudnove besede morajo Vatikanu vendar odpreti oči, da ne bo več podpiral tistih škofov in duhovnikov, ki hočejo odstraniti latinščino iz cerkve. »Piccolo« in »Katoliški Obzor-nik«, židovski Lahoni in »slovenski« duhovniki so se torej našli. Bodi blagoslovljena ta zveza, saj bo vendar nekoliko pripomogla, da bo naš narod spoznal, kakšne gade redi na svojih prsih.« — Na to kratko odgovarjamo: Niti »Piccolo« niti »Narod« nista prebrala omenjenega spisa, ali pa ga namenoma zlobno zavijata. V dr. Grudnovem članku ni ničesar zoper slovensko bogoslužje, nasprotno se ondi jasno dokazuje, da glagolska rimsko-slovenska liturgija, kakoršna je v navadi po mnogih krajih Istre in Dalmacije, izvira od samega svetega Metoda. Glede na liturgijo, katero sta slovenska apostola predstavila na slovenski jezik, pa članek dokazuje, da ni bila to liturgija grške, temveč rimske cerkve. Isto so že trdili profesor Metelko, Matija Majar (Ziljski), profesor Ginzl (Geschichte der Slavenapostel), kardinal Bartolini in mnogi drugi. Zoper slovensko bogoslužje v katoliški cerkvi se torej članek »Katoliškega Obzornika« ne more fruktificirati. S »Piccolom« izvajanjem se bode morda še bavil »Katol. Obzor-nik« obširneje.

„Jedinstvo« in »Katol. Obzor-nik«.

Tudi dalmatinsko »Jedinstvo«, organ hrvatske narodne stranke, se je dvignilo proti »Katoliškemu Obzorniku«. Pravi, da »Katoliški Obzor-nik«, »organ Ljubljanskega nadbiskupa (!), fino' sofizmama i doskočicama kori Slovence, ker iščejo staroslovenski obred«. To pa, pravi, dela K. O. zato, ker to želi vlada. Očita dalje slovenskim duhovnikom, da »muče i kapitulizu pred Latinstvom«, da jim je patriotizem le plašč, da ž njim bolje učvrste klerikalizem. Pri nas — tako sklepa »Jedinstvo« — bi vsaki katoliški list, ki bi se dvignil proti glagolici, propal v 24 urah, a v Ljubljani »Obzor-nik« ovet! — Kakor se vidi, je »Jedinstvo« po svoji lepi stari navadi zopet enkrat krepko zajemalo iz »Naroda«. Kajpada! Kje naj se pa Hrvatje pouče o Slovencih, če ne v »Narodu«? Da bi gospoda okrog »Jedinstva« tudi sama poprej malo preučila »Obzor-nik«, preden piše o njem, to se zdi tej gospodi nepotrebno! Veliko lažje je prepisovati in natolcevat »Obzor-nik« v vladni službi? To je najnovejša iznajdba in »Jedinstvo« naj dobi nanjo patent. Iznajdba je predragocena, da bi se tako izgubila! Cestitamo »Jedinstvu«, da tako skrbi za »novovjeke izume«! »Organ Ljubljanskega nadbiskupa« v vladni službi — to je »Katoliški Obzor-nik«, če še niste vedeli, ljudje božji!

Dr. Slanc in veleposestniki. »Slovenski Narod« priporoča v torkovi številki, naj se iz zaloške grajščine naredi »zadruga kmetskih delavcev«. To naj izpeljejo občina in dežele. »Zadruga kmetskih delavcev je naslednik prejšnjih veleposestnikov«, pravi »Narod«. To je vendar enkrat ena socialna misel! Zdaj pa zahtevamo, da liberalci to

misel tudi izvedejo in nam namestu veleposestev naredijo »zadruga kmetiskih delavcev«! Gospod baron Schwegel jim bo seveda pomagal, in tako bomo pri nas kmalu prišli do lepega vspeha, da bodo veleposestniki v deželnem zboru zastopani po desetih kmetiskih delavcih! Go spodje, le tako naprej!

Javno predavanje v Katol. domu. Včeraj je govoril g. Godec o predmetu: Kako se izgovarjajo ljudje, kadar izkoriščajo in zatirajo bližnjega? Navel in razložil je nekatere izgovore te vrste iz delavskega življenja in nekatere iz politike. Nato je nastopil č. brat Stanislav Haselbacher, trapiški misijonar iz Južne Afrike, in je navzoče povabil, naj pridejo v soboto, 2. novem. zvečer ob 7. v Katol. dom k predavanju, v katerem bo b. Stanislav govoril o trapiških misijonih, o Južni Afriki in o boju med Buri in Angleži, katerega je bil deloma sam priča B. Stanislav je včeraj podal uvod za sobotno predavanje ter je povedal marsikaj zanimivega o ustanovitvi trapiških misijonov v Južni Afriki in o bogatih sadovih, katere so ti misijoni obrodili. Predavanje v soboto zvečer bo nemško; kdor bo želel kaj podariti za trapiške misijone, bo milodar lahko izročil po predavanju č. bratu. K predavanju, katero bo nenavadno zanimivo, vljudno vabimo vse prijatelje misijonov — Prihodnjo sredo, 6. novembra, bo predaval č. g. dr. Lampe o svojem potovanju v Lurd.

Znanstvena (!) polemika. V zadnjem »Popotniku«, ki hoče biti znanstven list, polemizira znani dr. Ilesič proti p. Škrabcu v zadevi »zloglasnega« »liberalega« I—a. Pri tej priliki si ni mogel kaj, da se ne bi obregnil — gotovo v veselje »Popotnikovih« in »Narodovih« filologov — ob vseučiliškega profesorja dr. K. Štreklja. Prav »znanstveno«, ka-li, ga imenuje docenta slavistike »s posebnim ozirom« na kraško filologijo in dr. Ostudnobesednika (!). G. Ilesič ne pozna drugega znanstvenega dela dr. Štrekljevega, kakor njegovo priznано dobro razpravo o kraškem narečju. Mi pa pribijemo za sedaj, da bodo vedeli naši čitatelji, zakaj da napada dr. Ilesič prof. Štreklja, samo to, da je bila Ilesičeva doktorska disertacija »o razvoju slovenske dramatike« sprejeta le po prizanesljivosti sedaj zmerjanega gosp. prof. Štreklja. Pa ne samo v Gradcu so bili mnenja, da ona razprava ne zadostuje znanstvenim zahtevam, ampak tudi drugod. Tako so izrekli češki »Listy filologické«, da je popolnoma nezadostna. Hinc illae lacrimae, kaj ne, g. Ilesič?!

K »atentatu« v Št. Vidu smo dobili ta dopis: V »Slov. Narodu« št. 247. je nek dopisun tudi mene napadel v članku »v znamenju revolverja«. Tam me imenuje »katol. pijanca«. Izjavljam pa, da še nikdar nisem bil od vina liberaluhov pijan. Kar pa zadene ono streljanje, je res, da je nekdo streljal po noči v moje stanovanje; ker pa nobeden tega ne more reči, da sem jaz liberalce, je skoraj gotovo, da je streljal liberalce v moje stanovanje, ker sem jaz klerikalec. Ker me pa ni zadel, me je pa hotel s puščico »Narodovega« dopisa zadeti. Zato jaz sumim, da je streljal oni dopisun »Nar.« v moje stanovanje. Da bi pa vso stvar zvrnil na »klerikalce«, je, če je res to strel bil, še v Žirovnikovo okno streljal čez 14 dni. Taki so liberalci. — V Št. Vidu nad Ljubljano, 30. oktobra 1901. Janez Jovan, cerkovnik v Št. Vidu.

Občinske volitve v Cerklijah se bodo vršile dne 5. in 6. novembra.

Senzacijonelna aretacija. K včerajšnji vesti, da so oblasti v Budimpešti zaprle radi goljufije barona Ernsta Walburga, sina pokojnega nadvojvode Ernsta, javlja se danes, da se je aretacija zgodila vsled zahteve ljubljanskega sodišča. Budimpeštanske oblasti barona Ernsta Walburga izroče ljubljanskemu sodišču. Ljubljansko sodišče zasleduje, kakor poročajo nekatere vesti, Wallburga radi ponarejenja neke listine. Pravi corpus delicti je izveček iz matrike o poroki nadvojvode Ernsta z Lavro Skublitz, Wallburgovo materjo, ki se je po zatrdilu Wallburgovem vršila v Ljubljani. To listino je policija dobila pri nekem agentu Bela Schweiger, kateremu je Wallburg listino zastavil. Sodišče dolži Wallburga,

da dotični »izveček« ne odgovarja resnici. Wallburg, katerega zasleduje tudi dunajska policija, taji vso krivdo. Wallburg je zadnji čas pričel akcijo za doseg apanaže. Nanj se je toliko oziralo, da se mu je obljubilo 2000 gld. na leto. Ostale njegove zahteve pa so bile odklonjene. Zahteval je tudi naj se poplača obile njegove dolgove. Wallburg je oženjen. Poizvedeli smo še, da je Wallburg trdil, da je oni izkaz o poroki iztrgan iz poročne knjige tukajšnje garnizijske bolnice ter je trdil, da je podpis pristni podpis tedanjega vojaškega kapelana Zamejica, češ, da je ta l. 1858 poročil v Ljubljani nadvojvoda Ernsta z baronico Skublitz Wallburg. Proti tej trditvi govori, da ni dobil niti v originalnem matričnem indeksu na Dunaju, niti v alfabetičnem ljubljanskem seznamu porok imena nadvojvode Ernsta niti imena baronice Wallburg, katerih nobenega ni bilo l. 1858 v Ljubljani. Otroci baronice Wallburg so torej storili sleparijo s tem, da so ponaredili listino. Dodatno k aferi Wallburg javlja kurator zapuščine nadvojvode Ernsta, da je označeni ponarejeni izkaz o poroki skoro gotovo iz roke Maksa Staudingerja, ki je pobegnil. Za Staudingerjem se je izdala tirailica.

Cerkev Matere Milosti v Mariboru. Kako je kaj z našo Marijino cerkvijo v Mariboru? Ali še obstoje Marijina družba za zidanje cerkve in še prinašajo družniki svoje milodare za cerkev Matere Milosti? Tako nas povprašujejo naši dobrotniki od mnogih strani. Odgovorimo, da kmalu naročimo novi oltar in novi krasni prestol za čudodelno podobo Matere Milosti, ki bodeta primerna mogočni stavbi in slikariji cele cerkve. Ker so nekateri družniki zaostali s svojimi milodari, ki znašajo blizo 120.000 K in še smo vrhu tega zmiraj dolžni 80.000 K, nam še ni bilo mogoče, naročiti novega oltarja in prestola za čudodelno podobo. Prosimo tedaj naše družnike in dobrotnike, naj zopet začnejo, ko to preberejo; saj se njim ni treba ozirati na izostale milodare v pretečenih letih! Zadovoljni smo, če nas le za naprej ne pozabijo in ne zapustijo. Nove družnike še vedno radi sprejemamo. — Frančiškanski samostan v Mariboru, 25. oktobra 1901. — P. Filip Benicij Perc, gvardijan. — P. Kalist Heric, župni upravitelj in predsednik Marijine družbe.

Strankarsko gibanje v Gradcu. Krščanska ljudska stranka je v Gradcu sprijaznila ravnokar dve stranki, ki se drugod hujše sovražita, nego pes in mačka. Kakor znano, je krščanska ljudska stranka naznanila, da se udeleži prihodnjih občinskih volitev. To je napravilo tak utisek na vladajoče nemške nacionalce, da so hitro poiskali za občinske volitve zveze — nemških liberalcev. Pri občinskih volitvah graških torej nastopi zveza nemških liberalcev in nacionalcev. Poleg krščanske ljudske stranke postavijo tudi socijalni demokratje svoje kandidate.

Namesto k pogrebu v smrt. V Gradcu je nenadoma umrl klobučar Simon Mayer iz Ptuja. Zadel ga je kap, ko se je ravno odpeljal k pogrebu nekega svojega znanca.

Nova nemška pivovarna. Novo pivovarno hočejo spodnestajerki Nemci ustanoviti na Laškem, ki naj bi konkurirala proti tamošnji slovenski pivovarni, ki je prešla v last ljubljanske kreditne banke.

Koroško šolstvo. Učiteljske skušnje je minuli teden delalo 34 učiteljev in učiteljic. — Deželni šolski svet je na šoli v Globasnici osnoval tretje učiteljsko mesto, na ljudski šoli v Velikovu pa deseto (!) učiteljsko mesto. Ta šola se s prihodnjim šolskim letom razdeli v samostojno petrazredno deško in dekliško šolo. — Prestavljeni so gg. učitelji, oziroma učiteljice: Karol Hribenig iz Hodiš in Val. Dobeiniger iz Medgorij v Št. Jur ob Zili; L. Fister iz Karnskega grada v Gorje, Al. Ibovnik iz Št. Ilja v Sveče, Ana Kihm iz Motnice v Skočidol, Jan. Zuschin iz Prevalj v Naborjet, Rih. Telčik iz Prevalj v Vačik. — Podučiteljica gđna. Vilj. Eicher v Velikovu stopi iz službe. Učitelj g. Mih. Andrič v Svečah postane šolski vodja v Tunelu. — Nastavljeni so na novo kot podučitelji oziroma podučiteljice: Marijina Fritz v Guštanju, Ida Žitnik v Hodišah, Bernardina Sima v Tinjah, Gabrijela Tavčar v Globasnici, Marta pl.

Weltern in Lucija Zych v Velikovu, Jak. Filafer in Alojz Klotz v Prevaljah, Fran. Gornik v Št. Jakobu v Rožu, Jan. Kuraš v St. Ilju.

„Ceodit inter latrones“ — padel je med razbojniké — ta svetopisemska beseda se je izpolnila v ponedeljek dne 28. okt. ob 11. uri zvečer nad dunajskim županom dr. Luegerjem. Vozil se je namreč z brzovlakom južne železnice iz Briksena na Tirolskem na Dunaj. V Briksenu se je z 20 obč. odborniki udeležil slavnosti, ki so se tam priredile povodom tisočletnice obstanka mesta. Da se vozi domov preko nemškonacionalnega Beljaka, se je naznanilo »pravočasno« — od katere strani? — v to mesto. To priliko je porabil beljaški »mob«, da pozdravi krščansko-socialnega dunajskega župana prav — po svojo! Ob 11. uri se je zbrala nemškonacionalna in socialdemokratska druhal pred beljaškim kolodvorom in pozdravila vlak z običajnim krikom in tuljenjem! Kmalu je letelo tudi znano orodje naših nemških nacionalcev kamenje! Razbile so se šipe v vozu, kjer so sedeli dunajski odposlanci! — Kdo je podučil beljaško druhal, da je delala tako prav po načrtu?! — Kaj bi neki reklo znano nemškonacionalno in liberalno časopisje, da bi kje na kakem potovanju na tak pobalinski način, s kamenjem, pozdravili »vele-cenjenega« beljaškega ali celovskega župana?!? — Da človek dandanašnji pa niti v vlaku, na kolodvorih, ni več varen življenja, je pač znamenje — nove svobode!!!

Napad na dr. Luegerja v Beljaku. K včerajšnjemu poročilu dostavljamo še, da so uganjanje nemških nacionalcev in socijalnih demokratov na beljaškem kolodvoru proti dr. Luegerju popolnoma mirno in brezbrizno gledali ondi poslujoči železniški organi. Krščansko socijalni državni poslanci so poslali k ministerskemu predsedniku deputacijo z vprašanjem, ali je voljan poskrbeti, da se preskrbi za osebno varnost proti napadam na avstrijskih kolodvorih. Poleg tega je poslanec Gessmann v včerajšnji seji vložil interpelacijo na ministerskega predsednika.

Iz Celovca, dne 29. okt. Koncem minulega šolskega leta se je poslovil od tukajšnjega bogoslovnega učilišča prečast. g. prof. pastore, benediktinec dr. Adalbert Viehhäuser. Povodom njegovega odhoda so mu priredili njegovi bivši učenci in slušatelji posebno odhedno slavnost. Prvi del slavnosti se je vršil v veliki dvorani rokodelskega doma. Peli so izborno gg. bogoslovci, slavnostni govor je govoril gosp. dekan Angerer, pred njim g. provizor Hoh. V imenu g. knezoškofa je govoril č. g. kancelar Vidovic. Pozneje je sledil banket pri »Sandwirtu«. Napitnice so povdarjale mnoge zasluge slavljenca, za zabavo je skrbela vojaška godba 17. pešpolka. Vsa slavnost se je zvršila kar najlepše.

Celovsko pokopališče. Iz Celovca, dne 29. oktobra. V mestnem zboru je, kakor znano, »sijajno« zmagala vladajoča klika, ki je dosegla, da se novo mestno pokopališče ne blagoslovi. Za ta »junaki«, to je protikatoliški čin našega mestnega zbora se poje zdaj hvala nemškonacionalnim mestnim odbornikom. Ti pa se svoje »zmage« prav ne morejo veseliti. Mil. g. knezoškof je namreč storil to, kar je bil prej že naznanil: kupil je prostor za posebno konfesionalno, katoliško pokopališče. Dela se že, da se to pokopališče more čim preje blagosloviti in otvoriti. »Svobodoljubni« naši nasprotniki se seveda jeze; po umazanih svojih glasilih grde knezoškofa, ker hoče toliko »svobode« tudi za katoličane, da smejo njih trupla počivati v blagoslovljeni zemlji!! — Občinska odbornika pl. Dietrich-a in Fornaro, ki sta imela toliko poguma, da sta glasovala po svojem prepričanju, napadajo sedaj prav »svobodoljubno« na najnesramnejši način. G. Dietrich je radi napadov odložil predsedništvo »Kärntner Sängerbunda« in predsedništvo celovskega nemškega moškega pevskega društva.

Karavanska železnica. Poroča se nam: Na koroški strani dela zdaj nad 300 delavcev, za katere pa je še vedno zelo slabo poskrbljeno. Postavili so zanje šele dve baraki, ki pa zlasti za zimo nikakor ne zadostujeta. Nočevati morajo še vedno po mrzlih čumnatih, hlevih, skednjih bliž-

njih kmetov. Zida se tudi bolnišnica. Predora so izkopali nekaj nad 150 metrov; voda in drobeče se skalovje delo zelo ovira. Da odvažajo material, so napravili dve ozkotirni železnici. Pod streho so spravili hišo za inženjerje (»Sectionshaus«), ki obsega pisarno in 16 stanovanj. Gradijo tudi cesto iz Podgrada do Področice. Vožnje so doslej še v rokah domačinov. Upamo da tako ostane tudi za bodoče.

Koroške novice. Gosp. župan R. Prugger v Železni Kapli je od cesarja dobil naslov cesarskega svetnika. — Do 15. nov. je razpisano mesto babice na Radišah. — V Šmohoru je do 15. nov. razpisano učiteljsko mesto. — V Jeruzalem so začetkom oktobra s tirolskim romarskim vlakom potovali sledeči slovenski romarji koroški: Preč. g. župnik Mat. Vedenig iz Otmanj ter posestniki Jan. Marinič in Jan. Šervicelj iz Udmata ter Fr. Gailer iz Loč. — Kaj dela žganje? 29-letni Franc Predučnik, p. d. Pirkarjev sin v Vavtni vasi ob Celovcu je v nedeljo dne 20. okt. vsled stave izpil na enkrat pol litra žganja. Ko je hotel domov, je obležal na polju, kjer so ga drugi dan našli — mrtvega. — Blizu Beljaka so našli v Dravi truplo branjevke A. Buhahe, ki je bila pred 6 meseci sama skočila v vodo. — Ker je kradel kure, je dobil neki 17 letni fant iz Otoč od deželne sodnije celovške 6 mesecev ječe! — Ponarejalca denarja so zasačili pri Dobrolovci, ko je izdajal ponarejene srebrne goldinarje. Prišel je iz Italije ali Goriškega.

Samomor vojaka Iz Beljaka se poroča, da se je v podstrešju vojašnice lovcev obesil vojak Karol Goltjes, doma iz krškega okraja.

Deželnozborske volitve na Goriškem. Politično društvo »Sloga« v Gorici je sklenilo: »Zaupni in volivni shod v Gorici izjavlja, da je pri bodočih deželnozborskih volitvah podpirati le take kandidate, ki priznavajo in sprejmejo načela in program društva »Sloga«. — Preteklo nedeljo je »Sloga« imela sijajen shod na Št. Viški gori v prostorih gostilne g. podžupana, dobroznanega slovenskega skladatelja g. Iv. Laharnarja. Navzočih je bilo 297 mož s šentviške gore, Prapetnega, Tribuše, Stopnika in Pečin. — Liberalci so imeli preteklo nedeljo dva zaupna shoda na Otavi za župnijo Šempas in v Komnu. »Soča« se hvali, da bode na Krasu »ogromna večina« za liberalce. Somišljeniki, na delo proti liberalnim spletkam! Razrušite liberalne nade! — Liberalno učiteljstvo namerava tudi poseči v volitve. G. Fr. Bajt, nadučitelj v Ajdovščini, razpošilja ravnokar »Vabilo k shodu vsega slovenskega učiteljstva javnih ljudskih šol v pokneženi grofovini Goriški in Gradiškanski dne 7. novembra 1901. ob 10. uri predpoludne v Gorici v dvorani gostilne »Pri zlatem jelenu« (Ozka ulica 9.) Dnevni red: 1. Sklicateljevo poročilo. 2. Kako naj učiteljstvo postopa o volitvah v dež. zbor. 3. Predlogi. Ako bode učiteljstvo šlo po kostanj v ogenj za liberalce in se ogrevalo za može, kakršni so Andrej Gabršček, potem bode prepad med ljudstvom in učiteljstvom postajal vedno širji in učiteljstvo si bo s tem samo vstvarjalo neprijetne razmere.

Veroizpovedanja v Gorici. Ljudsko štetje v Gorici je pokazalo, da je ondi bilo po veroizpovedanju 24.892 katoličanov, pravoslavni 58, protestantov 225, židov 248, drugih veroizpovedanj 3, brez veroizpovedanja 6.

Parmove »Mlade junake« igra sedaj tudi vojaška godba na mestnem trgu »italijanskega« Trsta.

Ljubljanske novice. Sestanek šentjakobskih in trnovskih davkoplačevalcev je sklenil zahtevati, da se zveže Kurja vas in Trnovo z brvijo ovr. mostom. Izvolil se je odbor, ki bode na magistratu zahteval, da se ugoditi želji. — Popravljalna dela v trnovski cerkvi so razven elektriške razsvetljave, gotova. V presbiteriju so fresko slike iz življenja sv. Janeza Krstnika. — Potresno tresenje so zabeležili včeraj ob 3. uri 50 min. popoldne aparati v tukajšnji opazovalnici potresa. Središče potresa je bilo kakih 400 km oddaljeno od Ljubljane. — Stavka v slovenskem gledališču. Danes so se vršila pogajanja med stavkojočim zborom in intendanco. Zbor zahteva,

da se sprejme odpušteni pevki nazaj in da se bolje uredi skušnje.

Koncert priredi prihodnjo nedeljo »Meščanski klub« v prostorih »Katol. Doma«. Začetek ob 8. uri zvečer. Koncertuje meščanska godba, ki poskrbi za jako zanimiv vspeled.

V prid meščanski godbi je strelski klub »Triglav« v gostilni »Miramar« pri prosti zabavi po streljanju nabral 7 K pod geslom: »Da nam ne ostane samo bombardon, treba vrli naši godbi nekaj kron!« Priporočamo to geslo v hvalevredno posnemanje ter bi v prospeh vrlo napredujoče naše domače godbe le iskreno želeli, da se ka prav živo oklenejo i druge vesele družbe pri raznih gostilniških omizjih.

V bližini Kranja je te dni natrgala neka oseba lepo duhteče vijolice. Navrjetno a vendar resnično!

Izšrebani porotniki. Dne 28. oktobra t. l. so bili izšrebani pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani za porotno sodišče, ki se prične 2. decembra, nastopni gospodje porotniki: Auer Jurij, zasebnik v Ljubljani; Arhar Jožef, mizarški mojster v Vižmarjih; Brunšek Janez, trgovec v Trnovem pri Ilir. Bistrici; pl. Bottoni Fran, tovarnar v Sturiji; Camernik Ignacij, kamnosek in posestnik v Ljubljani; Čadež Ignacij, posestnik v Srednji vasi pri Kranju; Dagarin Luka, posestnik in glavnik v Pušalu pri Škofji Loki; Grile Luka, posestnik in trgovec v Zupzah pri Radovljici; Hafner Ivan, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Hrovatin Anton ml., mesar v Vipavi; Kopač Janez, mesar in posestnik v Ljubljani; Košmelj Franc, mesar in posestnik v Železnikih; Lininger Janez, trgovec in posestnik v Ljubljani; Lenger Franc, trgovec v Žireh; Lenassi Julij, posestnik in gostilničar v Logatcu; Mahr Artur, vodja zasebnega učiteljskega v Ljubljani; Martinčič Jakob, ključar in posestnik v Ljubljani; Mikuž Anton, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Novak Jožef, posestnik na Jami pri Kranju; Oblak Primož, posestnik in gostilničar v Smledniku; Počivalnik Karol, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Pogačnik Janez, deželni računski oficijal v Ljubljani; Pribil Janez, podravnatelj banke »Slavije« in posestnik v Ljubljani; Pikel Gregor, posestnik in trgovec v Postojni; Premru Janez, trgovec v Št. Vidu pri Vipavi; Poljšak Anton, posestnik v Zupzah pri Vipavi; Prašnikar Fran, posestnik v Izlakah pri Litiji; Rant Viktor, trgovec v Ljubljani; Schäffer Albert, trgovec in posestnik v Ljubljani; Stedry Guidon, posestnik v Ljubljani; Strel Peter, zasebnik v Ljubljani; Štrukelj Fran, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Stupica Fran, trgovec v Ljubljani; Valentinčič Ign., nadzornik užitninskega zakupa v Ljubljani; Vidmar Jožef, dežnikar in posestnik v Ljubljani; Žužek Karol, pek in posestnik v Ljubljani. — **Nadomestni porotniki:** Guzelj Fran, posestnik, Hartman Fran, posestnik, Lukek Albert, hranilnični pristav, Marchetti Janez, usnjar, Pirc Fran, zelar in posestnik, Poljšak Fran, gostilničar in posestnik, Požlep Anton, prodajalec premoga in posestnik, Verhovec Andrej, posestnik, Zafušnik Blaž, akvizitir, vsi v Ljubljani.

Katoliška organizacija na Spodnjem Štajerskem Katoliško politično društvo pri Sv. Križu tik Slatine, ki je bilo sedaj omejeno le na župnijo svetokriško, bo vsled sklepa občnega zbora dne 27. t. m. razširilo svoj delokrog na celi rogaški okraj ter v to svrhu spremenilo svoja pravila.

Hrvaška predstava v Trstu. Prva predstava Ciričeve dramatične družbe se bo vršila danes. Predstavljaljo bodo »Kraljevič Marko in zamorec«.

Nagla smrt na morju. Nagloma je za mrtvoudom, preminol Anton Lulek, pek na Lloydovem parniku. Smrt ga je zalotila 20 ur daljave od mesta Kalkuta. Pokojnika so pokopali v Kalkuti na ondnotnem pokopališču. Pokojni Lulek je bil doma iz Ajdovščine. Udovec, zapušča v Trstu sina uradnika.

Samomor mladega dijaka. Iz Trsta se poroča: Včeraj zjutraj po enajstih so čuli stanovalci hiše 2 v ulici della Pesa močan strel. Prestrašeni prebivalci so hiteli tja, od koder je prišel glas strela in tu so našli pretresljiv prizor: 16-letni dijak Gino Grunes je ležal na tleh s krvavo in prestreljeno glavo in s samokresom v roki. Mladi samo-

morilec je na mestu izdahnul svojo dušo. Vzrok samomora je baje ta, da je bil mladenič vedno žalosten po svoji materi, ki je umrla pred malo časa. Mladenič pa je bil tudi bolan na očesih.

Kanal med Reko in Budimpešto Budimpeštanski listi pišejo, da bode mažarska vlada pridobila si veliko posojilo za investicije. Od tega posojila bode v prvi vsoti se zgradil kanal Vukovar Samac, ki bode jeden del velikega kanala, ki bode vezal Budimpešto z Reko. Ta kanal bi bil velike važnosti, ker bi bilo tako jadr. morje zvezano z Dunavo.

Potres. Iz Merana se poroča, da so včeraj ob tričetrt na 4. uro popoldne ondčutili močan, 10 sekund trajajoč potres. Iz Capparate na Laškem se poroča, da so ondčutili dva močna potresna sunka, ki sta napravila na hišah nekaj škone. Tudi v Lodi je bil potres. V Sarajevu so imeli potres preteklo nedeljo ob 9. uri 6 min. zvečer.

Blagoslovljena vas. V vasi Marbais v Švici je bilo preteklo nedeljo nič manj, nego 12 zlatih porok.

Stara mati morilka. V Kökenyesdu na Ogerskem je Katarina Dubozs-n živila v vednem prepiru s svojo sinovo. Te dni je bila sinova v otročji postelji. Stara Katarina je v svoji zlobi sklenila, da se sinova in njenega novorojenca znebi. Dala je sinovi strupa, ki je imel za posledek sinovino smrt, novorojenca pa je zavila v cunje da se je novorojenček zadušil. Kruta starka je že pod ključem.

Cecil Rhodes bolan. Veliki sovražnik Burov Cecil Rhodes je nevarno bolan. Že dolgo časa ga nadlegujejo slabosti srca. Ta bolezen se je zadnji čas tako poslabšala, da utegne vsak čas zginiti ta mož iz življenja.

Najpopularnejši župnik v St. Paulu. Minn. Angliški dnevnik »The St. Paul Daily News« je razpisal kontest za najpopularnejšega župnika v St. Paulu in določil kot nagrado prosti vojni listek 1. razreda iz New Yorka v Palestino in nazaj in pokritje vseh drugih potnih stroškov. Kontest je bil odprt vsem župnikom mesta St. Paul brez ozira na veroizpovedanje. Udeležilo se ga je 42 župnikov, med temi štirje katoliški. Završil se je dne 1. oktobra. Kot zmagalet je izšel o. g. J. M. Solnce, župnik pri cerkvi sv. Neže. Prejel je ogromno število 109446 glasov. Veseli nas, da je zadela ta čast odličnega rojaka našega, kateremu tem prtom najprisrčneje čestitamo. C. gospod Solnce namerava nastopiti pot v sveto deželo dne 8. februarja prihodnjega leta.

Polk »adamitov«. Iz Transvala se poroča nizozemskim listom: V bliži Klerksdorpja so Buri vjeli 10 mož angleškega 13. huzarskega polka. Burom nedostajajo obleke, zato so ujetnikom slekli unifor-mo in jih poslali nazaj v angleški tabor. Drugi dan se je podalo 48 huzarjev istega polka maščevati tovariše, toda tudi teh 48 huzarjev je bilo ujetih in tudi oni so morali v burskih rokah pustiti svojo obleko. Od tedaj imenujejo 13. polk huzarjev »polk adamitov«.

Vsled lakote. Silna lakota je v Berlinu 28letnega doslej nekaznovanega delavca Karola Schindlerja privela pred porotno sodišče. Ubogi delavec je bil obtožen radi — ropa. Nedavno je obtoženec na cesti iztrgal nekemu dečku 10 vinarjev vredno zelnato glavo in z njo zbežal. Pri begu je bil delavec zasledovan, v času ko je tekkel, je pojedel polovico zelnate glave. Od lakote je bil toliko oslabljen, da ni mogel ubežati. Pred porotniki je povedal, da je silna lakota bila vzrok, da je dečku iztrgal iz rok zelnato glavo. Porotniki so obtoženca oprostil. Občinstvo je ploskalo porotnikom.

Eisenkolb in samostani. Vsenemški poslanec Eisenkolb je bil reven dijak. Podpirali so ga v dijaških letih dominikanci, ki so mu dajali hrano in druge potrebščine. V zahvalo, da se je z redovniško podporo izšolal, zabavlja sedaj Eisenkolb samostanom. So pač vsi jednaki poštenjaki hujskači proti duhovnikom, naj se potem v žilah hujskačev pretaka slovenska ali nemška kri.

Deset let primas. Knez primas Vaszary je praznoval 28. oktobra t. l. 10letnico svojega delovanja kot primas.

Protestantske zahteve. Protestantje zahtevajo, da se na dunajskem vseučilišču ustanovi evangeliška teološka fakulteta.

Liberalno gospodarstvo. V Neaplju se prišli v občinski upravi na sled grozni korupciji. Uradnike se ni nistavljalo po zmčnosti, ampak merodajno je bilo pri tem le stališče dotičnika pri volitvah. Izmed 133 mestnih uradnikov je samo 28, kateri niso bili še radi raznih nepoštenosti zaprti. Mestna dela so se oddajala le na ta način, da so prej podjetniki primerno nagradili odločilne osebe pri mestni upravi. Dva neapoljska lista sta dobila stotisoče, da sta o tem molčala.

Šodbinska drama. V Bruslju je kapelnik vojaške godbe Oton Riedl na cesti

ustrelil svojo taščo in svojega svaka, potem je pa ustrelil še sebe.

Kotiček za liberalce. — Loške nune so dale liberalcem mnogo opraviti. Interesantno je, zakaj so liberalci začeli tako velikansko akcijo. V »Narodu« so se togotili, kakor ranjki »Hasan paša«, ki se Turkom prav obnaša. Še celo konfiscirani so bili enkrat, pa so se tako pritožili, da jim je dež. sodišče in nadsodišče privolilo, objaviti svoj avinjski dopis proti nunam. Zarotili so se, da bodo tudi po nemških in italijanskih časopisih rovali proti loškim nunam. In kaj je dalo povod tej akciji? Loške nune nečejo od nekega liberalnega peka žmelj kupovati! Drž. zbor pomagaj! — Klofutarjeva oporoka ne da miru »Narodu«. A zakaj se zaletava v njo? Tudi tu je vzrok jako zanimiv. Sicer je res, da »Narodu« smrdi, ker je ranjki proš zapustil svoje premoženje škofovim zavodom. A vzrok je še globlji. Zlaj je namreč vrsta na Plantanu (!), da vrši pri oporoki not. pose. Ranjki proš je pa, kot bi bil naprej vedel, kdo se bo bavil z njegovo oporoko, za izvršitelja poslednje volje določil — dr. Elberta. Ta je opravil vse, kar se da, brez notarja! Izvedeli smo iz zanesljivega vira, da se gospod Plantan to pot ne bo pritožil, da je dobil »premalo zaslužka«, pač pa se nam poroča, da bo zaradi tega »Narod« še strašno rohnel čez to oporoko. To je jasno: poštenjaki drže skup! — V državni zbornici se je zopet enkrat pokazala »infirmitas« katoličanov. K. je Ferjančič godrnjal čez »klerikalne konzume«, bi mu bil lahko vsak katoliško narodni poslanec vrgel v obraz Plantana. — Prišlo bi bilo lahko do drugega — prvega maja. A katoliško-narodni poslanci niso hoteli sramotiti slovenskega naroda. — Sentvidski atentat, to strašno grozodrstvo, bo treba vsekako sodnijsko preganjati. Prvi strel je bil namenjen na »klerikalca« mežnarja, drugi — če se je sploh drugič streljalo — je bil tudi nanj namenjen, a je zgrešil svoj cilj, in zadel k sosedu Žrovniku. Hvaležni smo »Narodu«, da je opozoril na ta pobalinski čin liberalnega tolovajstva. Saj je znano, da so liberalci po hujskanju svojega časopisa tako posuroveli, da s koli in revolverji padajo po »klerikalcih«. Treba bo vsekako vsakega liberalca, ki pride v Št. Vid, zasledovati po detektivih in ga preiskati, če nima pri sebi kaj tolovajskega orožja. Hvaležnost občinstva do te »Narodove« opozoritve je splošna. — **Demonstracije proti škofu»** so »toli dostojne kakor impozantne«, je pisal »Narod«. V Cirknici, Metliki, Črnomlju, Il. Bistrici in Novem mestu namreč liberalci niso prišli škofa slovesno sprejemati. Sicer je pri stotinah krščanskega ljudstva vseeno, če pride par liberalcev škofa pozdravit ali ne, vendar smo kot dodatek k liberalnim »demonstracijam« izvedeli, da tudi znani liberalci Pikčev Jaka, potem tudi Hudoklinov Janez, in kar nas je najbolj iznenadilo, še celo Kozoprskov Mate, ki je bil doslej, kakor znano, vedno f-rški podrepnik, niso pozdravili škofa ter s tem toli dostojno, kakor impozantno demonstirali proti škofu Smrkovec Nande je p-kazal svoje zaničevanje s tem, da je ta dan izpil tri litre petijota ter potem obležal v jarku. Upamo, da bodo te toli dostojne kakor impozantne demonstracije izmodrile naše tolovajske klerikalce in jih poboljšale. — **Smola liberalnih jancev.** Od nekodi se nam piše: Ob času zadnjih deželnozbornih volitev so morali liberalci nekje na Dolenskem jesti janca brez kruha. Buzu Ljubljane nekje — Vam se še ne sanja kje, g. urednik — pa se pred kratkim ta praklica liberalni janci, kakor se govori, in kakor ni dal dosti opor. ogenj ni mogel ogreti njegovega srca; no, dišalo pa je le; kajti »našpikane« je bil janec z mastnimi liberalnimi, med njimi tudi učiteljskimi ocirkirki »o lažnjivih farih« itd. Morebiti dobi »Slov.« tudi glede tega kak uraden popravek, češ, da janec ni bil liberalci, ali pa celo, da je bil dosti pečen. No, drugega ne bo kazalo, kot sprejeti tak popravek, da se izognemo tožbi; kajti ranjki janec ne more pričati nam na ljubo, da ni bil dosti pečen, in je tudi veliko vprašanje, jeli bi hotel, če bi tudi mogel, pričati proti liberalcem v prilog klerikalcem!

I društva.

(Moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Krškem) priredi v nedeljo, dne 3. nov. v dvorani g. Ženarja veselico po tem-le vspeledu: 1. nagovor g. predsednika. 2. »Krojač Fipša«, a loigra v enem dejanju. 3. A. Hajdrich: »Sirota«, moški zbor s sopran samosplovom. 4. V. Bendl: »Križaci na morju«, mešan zbor. 5. F. Smetana: Podpourri iz opere »Prodana nevesta«, glasovir četveročno. 6. A. Foerster »Ljubica«, mešan zbor. 7. Češke narodne pesmi, glasovir četveročno. 8. H. Sattner: »Naša pesem«, mešan zbor. 9. H. Volarič: »Divja rožica«, dvospev za sopran in alt s spremljevanjem glasovirja. 10. Ivan pl. Zajc: »Večer na Savici«, mešan zbor. — Sledi prosta zabava. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 h.

(Moško pevsko društvo »Kranj«) je imelo 27. t. m. občni zbor. Pri volitvi novega odbora so bili izvoljeni predsednikom g. L. Rebolj, podpredsednikom gosp. J. Sink. Odbornikom gg.: Hlešč, Vergles, Puhar, Blaznik, Varl, Urbas; pregledovalcem računov g. Štrin. Od podpornih članov g. prof. Jarc, odbornik in pregledovalec računov g. kap. Potokar.

(Gledališčno predstavo) žalogre »Mlinar in njegova hiša«, se priredi dne 3. novembra 1901 v veliki dvorani »Narodnega doma« v prospeh obojne mariborske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Začetek točno ob 8. uri zvečer. V odmorih igra sl. veteranska godba mariborska. Vstopnina: Sedeži v parterju: za prvih šest vrst po 1 krono, za ostale vrste po 80 vinarjev. Stojišče v dvorani 30 vinarjev. Na galeriji: sedeži 40 vinarjev, stojišče 20 vinarjev. Vstopnice se dobivajo počeši s 1. novembrom v tiskarni sv. Cirila in zvečer 3 novembra ob 7. uri pri blagajnah v »Narodnem domu«.

Telefonska in orzojavna poročila.

Dunaj, 31. okt. Vlada v kratkem pojasni, kako stališče bo zavzela v vprašanju termino-kupčije s poljskimi pri-delki. Veljavnost termino-kupčije se bo v prvi vrsti omejila na firme, ki so vpisane v trgov. register. Vsi, ki niso vpisani v trgov. register, a so mlinarji ali peki, bodo mogli sklepati veljavne kupčije le tedaj, če se bodo dali vpisati v posebni terminski register.

Dunaj, 31. okt. Feldmarš Ilajtnant grof Pino, ki je padel včeraj v Lvovu s konja, je umrl na poškodbah.

Dunaj, 31. okt. Danes je bila pri državnem sodišču obravnava zaradi pritožbe Steinwendrove proti oprostitvi Pacherjevi, ki mu je očital nenravna dejanja. Pritožbi se je ugodilo. Za novo obravnavo se je določilo dunajsko deželno sodišče, ker se od njega pričakuje, da ne bo dalo vplivati nase lokalnih vprašanj.

Dunaj, 31. oktobra. Poslanec Herold je pismeno zahteval, da se mu izplačajo diete od 17. do 31. oktobra ter zagrozil, da če se mu ne ugodi, se bo pritožil na državno sodišče.

Dunaj, 31. okt. Na dunajski univerzi danes demonstracije in tepež med Nemci in Italijani. Italijani so uprizorili demonstracijo v avli, in dasi so izjavili, da demonstrirajo samo proti vladi, ki sili Italijane, da mo ajo studirati na nemških univerzah, ne pa zoper nemške dijake, so jih vendar Nemci napadli. Prišlo je do tepeža. Nemški dijaki so dobili batine. Ko so jih Italijani dovolj nabili, so šli pred državno zbornico demonstrirati. Ker se je nabrala velika množica ljudi, je prišlo redarstvo, ki je udarilo s sabljami in razpršilo množico. En italijanski dijak je zaprt.

Inomost, 31. okt. Danes so nemški dijaki zopet demonstirali proti italijanskemu profesorju Menestrino. Ko je prišel profesor v šolo, so ga sprejeli s klici: Pereat! Dol ž njim! Ko je začel predavati, so upili, ropotali, biti s palicami po klopeh, dokler ni nehal in šel iz sobe ven.

Zagreb, 31. oktobra. Za saborske volitve je vlada doslej od 88 okrajev postavila v 74 okrajih kandidate, združena opozicija je postavila 4 kandidato-v, a danes zvečer objavi še 24 kandidatov.

Rim, 31. oktobra. V južnih krajih Italije so velike povodnji. V Palagiano in Massafa se je zrušilo nekaj hiš. Nekaj ljudi je utonilo.

Belgrad, 31. okt. V skupščini je 20 poslancev zahtevalo, da se proti onim bivšim ministrom, ki so iz pozicijskega zaklada porabili 128.000 fr. za svoje zasebne zadeve, dvigne obtožba.

Berolin, 31. okt. Cesar Viljem je profesorju zdravniku Ehrlichu iz Frankobroda naročil, naj se posveti popolnoma proučevanju raka. Ehrlich je svoj zavod v ta namen že primerno preuredil.

Berolin, 31. okt. Nekateri angleški listi pišejo, da bo angleški kralj težko doživel svoje kronanje. Nedavno so ga morali po noči operirati, ker bi se bil sicer zadušil.

London. 31. okt. „Times“ javljajo iz Carigrada: Ruski poslanik je naznanil sultanovi vladi, da je združenje Krete z Grško neizogibno in se v kratkem izvrši.

Bruselj. 31. okt. Glasom najnovjših poročil je general Delaroy 24. t. m. popolno porazil generala Methuena. Ugrabil je Angležem vse vozove z živili in streljivom ter 4 topove. 150 Angležev je ubitih, mnogo ujetih.

London. 31. okt. Kitchener javlja iz Pretorije: 27. t. m. je zadel polkovnik William severno od Balmorala na Müllerjev burski oddelek, vnel se je vroč bo. v katerem so bili ubiti 4 (!) Buri, 54 ujetih; 36 vozov so Angleži ugrabili.

Umrli so:

29. oktobra. Avgust Mehle, umirovljeni sprevidnik, 65 let, Jenkove ulice 3, apoplexia cerebri.

Zitne cene

dné 30. oktobra 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K 8:30	do 8:35
„ „ pomlad 1902	8:58	8:59
Rž za jesen	7:53	7:54
„ „ pomlad 1902	—	—
Koruzza za oktober	5:55	5:56
„ „ maj-junij 1902	5:43	5:44
Oves za jesen	—	—
„ „ pomlad 1902	7:78	7:79

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	K —	do —
„ „ april 1902	8:36	8:37
Rž za oktober	—	—
„ „ april 1902	7:16	7:17
Oves za oktober	—	—
„ „ april 1902	7:33	7:34
Koruzza za oktober	—	—
„ „ maj 1902	5:13	5:14

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 8:20	do 8:75
„ „ južne žel.	8:30	8:75
Rž	7:25	7:50
Ječmen	7:20	8:60
„ „ ob Tisi	6:75	7:75
Koruzza ogerska	5:55	5:65
Čukvant	6:90	7:30
Oves srednji	7:40	7:60
Fizol	7:75	10:75

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 m, srednji sračni tlak 736,0 mm

Čas opazovanja	Stalje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Veterni	Nabo	Podajna v urah
30. 9. zveč.	737.0	10.0	sr. jvzh.	oblač.	
1. 10. zjut.	737.0	8.9	sr. jvzh.	dež	19
31. 10. popol.	739.4	9.4	sr. jvzh.	oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 9.3 normala: 7.6

Zahvala. 1046 1—1

Stolni kapitelj ljubljanski

se prisrčno zahvaljuje vsemu častnemu občinstvu za mnogoštevilno udeležbo slovesnega pogreba prečast. gospoda stolnega prošta

dr. Leonard Klotutarja.

Vsem in vsakemu povrni Bog!

Ljubljana, 31. okt. 1901.

1048 1—1

Ivan Kreutzer, hišni posestnik in gostilničar, naznanja v svojem in v imenu svojih otrok **Marije, Ivane, Anice, Josipa** in **Rozike** pretužao vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo, mojo ljubo soprogo, oziroma dobro mater, gospo

Marijo Kreutzer roj. **Nessmann**

po kratki in mučni bolezni, prevideno s svetotajstvi, danes po noči ob polu 12. uri v 61. letu svoje starosti poklicati na oni boljši svet.

Truplo nepozabne ranjce boče v petek, na Vseh svetnikov dan, ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti na Marije Terezije cesti št. 8 prenešeno na pokopališče k sv. Krištofu k večnemu počitku.

Sv. zadušne maše darovale se bodo v cerkvi Marijinega Oznanenja

Predrago pokojnico priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

V Ljubljani, dné 31. okt. 1901.

Vozni red

avstrijskih državnih železnico,
veljaven od 1. oktobra 1901.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

- Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curiha, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, na Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Hebl, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.
- Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 11. uri 51 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
- Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 3. uri 56 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curiha, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Hebl, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 55 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
- Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischl, Aussee, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenc, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.
- Ob 7. uri 12 min. zjutraj iz Beljaka.
- Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 11. uri 16 min. popoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenc, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca Pontabla.
- Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 4. uri 44 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
- Ob 8. uri 44 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.
- Ob 2. uri 05 min. popoldne „ „
- Ob 6. uri 50 min. zvečer „ „
- Ob 10. uri 25 min. ponoči „ „
- (ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.
- Ob 11. uri 06 min. popoldne „ „
- Ob 6. uri 10 min. zvečer „ „
- Ob 9. uri 55 min. ponoči „ „
- (ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:

- Ob 7:15 zjutraj
- Ob 1:55 popoldne
- Ob 6:05 zvečer

Prihod:

- Ob 6:34 zjutraj
- Ob 12:29 popoldne
- Ob 5:04 zvečer

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

897 Priznana naravna 32-14

istrska vina

pošiljata po nizki ceni

Rebec & Zalaznik, Pulj.

Venček Mariji.

(2. zvezek.)

Napevi za Marijino družbo, zložil **P. Angelik Hribar**. Partitura 1 K, vsak glas 20 h, po pošti 10 h več. Dobiva se v samostanu o. frančiškanov v Ljubljani. 1027 3—2

Mladeniški cvet.

Dijaški molitvenik.

Flos juvenilis

Libellus precum in usum studiosae juventutis

priporoča

prodajalnica kat. tiskovnega društva

(H. Ničman.)

Cena eksemplaru v platno vezanemu 2 K 20 h, v usnji z rudečo obrezo 2 K 60 h. Po pošti 20 h več.

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste,

v pritličju meščanske hiše.

Vhod s Pogačarjevega trga.

Fotoplastiška potovanja po celem svetu v popolni istini.

Nihče naj ne zamudi si ogledati

Zložno in ceno potovanje skozi Lyon, Marzely do Bulonja ob morju.

Razstavljeno le do sobote 2 novembra.

Odpri vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. zjutraj do 9. zvečer. 1045 1—1

Vstopnice za odrasle 40 h, za otroke, dijake in voake od navedenika niže 20 h.

Luskinasto-oklopna barva

je uporabljiva za okrasje, preprečuje rjo, daje lep kovinasti lesk. Sosebno priporočljiva za prevlako predmetov, kateri trpijo vsled vremena, n. pr. mostovi, železne konstrukcije, konstrukcije pod vodami, vrtno ograje, strešice nad prodajalnici, šrambece za plinove zvončke, železne predmete sploh itd. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju.

Vzorci na zahtevo zastoj. 298 4 12—4

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrsne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozorja na veliko svojo zalogo

zgotovljene obleke

posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov. 7 74

Izborne ameriške mesoreznice

Cene brez konkurence.

Ceniki pristno pozlačenih nagrobnih križev na zahtevanje brezplačno. 1044 3—1

Katoliška bukvarna

v Ljubljani

priporoča:

Missale Romanum (v obliki male pole) l. 1901, z najnovejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 43-20
 2. V črnem usnji z zlato obrezo K 44-40
 3. V rdečem šagrinu z zlato obrezo K 50-—
- Dobiti je ta misal tudi v še finejšem vezanju.

Missale Romanum (v četvorki) l. 1901, z najnovejšimi mašami, in sicer:

1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 36-—
 2. V črnem usnji z zlato obrezo K 38-—
 3. V rdečem šagrinu z zlato obrezo K 42-—
- Dobiti je tudi v še finejši izdaji.

Cene vseh s priporočeno vred za katerokoli škofijo. — V zalogi so misali s pripravljenimi naslednjimi škofij: Ljubljanske, goriske, krške, lavantinske, počeško-puljske, tržaške in ogerško-hrvatskih.

Missae pro defunctis (v obliki male pole):

- V črnem usnji z rudečo obrezo K 7-20
- V črnem usnji z zlato obrezo K 8-40

Missae pro defunctis (v četvorki):

- V črnem usnji z rudečo obrezo K 6-—
- V črnem usnji z zlato obrezo K 6-96

Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida smejo vedno maševati s de Beata:

Missale ad usum sacerdotum caecotentium (v obliki male pole):

- V črnem usnji z zlato obrezo K 19-20.

Važno! Za Važno!

gospodinj, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja, kornine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, **fotografične aparate** in **potrebščine**, kirurški aparati vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega čaja, ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopal. 304 33

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, solitar, encjan, kolmoz, krmilno apno itd. Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgijskih barvah, plavljale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari. priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezanju. Prevzame tudi naročila na **bandera** in **balдахine** ter izvršuje vsakovrstno **cerkveno perilo** iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame. 704 12

V prijazno uvaževanje

sv. Jakoba trgu šte. 6 v Ljubljani

ravno nasproti cerkve sv. Jakoba nahajajočo se

špecerijsko in delikatesno trgovino

v kateri postrežem vsestranski z najboljšim, vedno svežim blagom po najnižji ceni.

Cenjene gospodinj opozarjam osobito na svojo doma s pomočjo najpripravnnejšega novega stroja **žgano vsakovrstno kavo**, katere ni zamenjati z drugo v kupčiji se nahajajočo tvorniško žgano kavo. — Velika zaloga pristno garantiranega ruma, konjaka in ruskega čaja in južnih vin.

Veselo spoštovanjem

1047 6—1

Fran Bergant, špecerijska in delikatesna trgovina.

Najboljša uporaba mleka!
Kar največ in najfinejšega surovega masla!

Le mogoče, če se mleku odvzame smetana po

Alfa-Separator-ju.

500 prvih priznanj; 167 40-37
v Parizu 1900 „Grand Prix“
1/4 milijona tacihi strojev v rabi!
Se lahko prenaša na planino.
Vsi drugi stroji za mlekarstvo.
Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in parno moč.
Načrti, proračuni.
Akcijska družba Alfa-Separator,
Dunaj, XVI., Ganglbauergrasse 29.
Ceniki, podučne brožure brezplačno.

Kupujte in zahtevajte

ovsod le svinčnike, ki nosijo napis: „Svinčnik družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. Ti svinčniki so novo blago in zanesljivo dobri, od svetovnoznane avstrijske trdnice Hardtmuth-ove, in niso nič dražji od drugih.
Svinčniki družbe sv. Cirila in Metoda naj se vpeljejo v vse šole, saj dišna družba skrbi največ za narodne šole, in vsak krajec ji dobro dojde. Z blagim namenom je pa združeno tudi dobro blago.

Cena 12 tuatov:

št. 100	št. 90	št. 301	št. 302	št. 504
K 142	K 270	K 460	K 504	K 684

Glavno zalogo ima trgovina

Ivan Bonač-a v Ljubljani.

Krojaško strokovno učilišče v Ljubljani naznanja, da prične skupni tečaj

za pouk o prirobojevanju moških oblačil

dné 4. novembra t. l.

Skupni tečaj za pouk o prirobojevanju ženskih oblačil pa

dné 18 novembra t. l.

1035 3-3

v mali dvorani mestnega doma.

Natančneje pojasnila daje vod tvo učilišča, Gosposke ulice št. 7, v Ljubljani.

Št. 35.208.

980 2-2

Razglas.

V smislu deželnega zakona s 17. dne junija 1870, št. 21, dež. zak. o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, broščev in drugih škodljivih mrčesov, naročam vsem posestnikom, uživalcem in najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je

do 15. novembra letos

svoje sadno in olepševalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtno plotove in hišne stene na vrtih, na polji in na travnikih očistiti zapredenih gosenic, mrčesnih jajcev in zapredkov (ličin) in sežgati ali kakor si budi pokončati nabrana gosenčna gnjezda in jajca.

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovju in rastlinji, kakor tudi zapredke pokončati **kakor hitro mogoče**, a najdalje **do 15. maja**.

Kedar se drevesa, ki so jih napadle gosenice, odsekajo, tedaj se taka drevesa, oziroma take veje ne smejo pustiti v tem stanu ležati, ampak morajo se ali gosenice obrati od njih, ali pa drevesa in veje precej sežgati.

Dalje morajo gori imenovane osebe brošče, dokler letajo, od svojega sadnega in lepšalnega drevja, lepšalnih grmov in drevorednih dreves, potem od drevja ob gozdni rob, v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi bližine, vsak dan, zlasti v zmrzanih urah otresati in pokončevati ali obračati kmetijstvu na korist.

Na polji se morajo črvi (podjedi, ogrci) pri oranji ali kopanju zemlje precej za plugom, motiko ali lopato pobirati, in ko pokončati.

Če se bode kdo obotavljal gori navedena opravila izvršiti do določenega časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove troške, vrhu tega pa se mu bode naložila na korist občinske blaginje globa od 2 do 20 kron, in če bi se to ponovilo, do 40 kron; kdor bi ne mogel plačati globe, bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dné 7. oktobra 1901.

Župan:

Ivan Hribar.

Spretni in zanesljivi

potovalec (akviziter)

dobi trajno službo pod ugodnimi pogoji.

Ponudba sprejema **glavni zastop**
„UNIO CATHOLICA“ v Ljubljani, Kongresni trg št. 19. 136 3-2

V trgovini z železnino in kuhinjsko opravo **Andr. Druškoviča** naslednik **Valentin Golob**, Ljubljana, Mestni trg št. 10, se

učenec

takoj sprejme.

1041 3-2

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavljen Ant. Veternik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več.

Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavljen Ant. Veternik. Drugi zvezek: poglavje o upanju in molitvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih. Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več.

Zaročenca (I promessi sposi). Milanska povest iz 17. stoletja. Laški spisal Aless. Manzoni, poslovenil I. B.—č. Broširano 2 K, po pošti 20 h več.

Od danes nadalje

se dobiva pri meni

goveje meso

kg. po 44 kr. najlepše in drugo po 40 kr.

Andrej Terškan,
mesar v Vodmatu.

1043 2-1

Slaščičarnica R. Kirbisch

v Ljubljani, Kongresni trg,

priporoča najvljudneje: 1204 4-3

fave di morti (prešce), štručke za Vse Sveti, plince, šartelj, naj-finejše pečivo za čaj, prepečenec, mlinec s Karlovih varov, vapije, veliko izbir najboljših pekarij, tort, bonbonov, kompotov in marmelad; najfinejši čaj, rum, arak, konjak, fine likérje, zasladna in namizna vina iz e. k. dvorne kleti na Dunaju. **Vsa naročila v mestu in na zunaj se izvršujejo točno in naskrbnejše.**

Domača umetalna steklarija

Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjaško dobro, zajamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpriprostejšega do najfinejšega.

Št. 50/Z.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana **tvrdka za stavbeno in umetno steklarijo AVUGUST AGNOLA v Ljubljani, v polnem in lepem soglasju s gotso arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanijski cerkvi v Šmartnem pri Litiji.**

Okenj 32, v raznovrstnih gotških oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okraskih, strogo po gotških pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpljočih — svedoči jasno, da smo **vdobili Slovenci v gosp. Avg. Agnola tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu s mirno vestjo zaupamo slična dela.**

V prepričanju, po ostalih ofertah za to delo, se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Avg. Agnola prav zmerne. **Priporoča se kar najtopleje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer s malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.**

Župni urad v Šmartnem pri Litiji
dne 9. februarija 1901.

Ivan Lavrenčič,
župnik in dekan.

Prevzema tudi vsa **stavbinska steklarska dela** ter priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega **steklarskega blaga.**

787 52-14

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
nad 300.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rofovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

833 (10)

Dunajska borza

Dne 30. oktobra.	
Skupni državni dolg v notah	98-55
Skupni državni dolg v srebru	95-40
Avstrijska zlata renta 4%	118-60
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95-60
Ogorska zlata renta 4%	118-55
Ogorska krona renta 4%, 200	93-10
Avstro-ogorske bančne dolnice, 600 gl.	1600-—
Kreditne dolnice, 160 gl.	616-75
London vista	239-—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vel.	117-22 1/2

20 mark	23-45
20 frankov (napoleonor)	19-03
Italijanski bankovci	92-50
C. kr. cekini	11-31
Dne 30. oktobra.	
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	190-50
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170-—
Državne srečke l. 1884, 100 gl.	217-—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-15
Tisne srečke 4%, 100 gl.	144-—
Dunavske vravnave srečke 5%	263-25

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1876	106-—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke	94-50
Priporočne obveznice državne železnice	427-—
južne železnice 3%	30-4-
južne železnice 5%	116-50
dolenjskih železnic 4%	—
Kreditne srečke, 100 gl.	400-50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	500-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	48-—
Ogorskega	23-50
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	15-60
Rudolfove srečke, 10 gl.	55-—

Salmove srečke, 40 gl.	235-—
St. Genois srečke, 40 gl.	265-—
Waldsteinove srečke, 20 gl.	403-—
Ljubljanske srečke	63-50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	259-—
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	5550-—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	794-—
Akcije južne železnice, 200 gl. ar.	60-25
Splošna avstrijska stavbinska družba	133-—
Montanska družba avstr. plan.	343-—
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	411-—
Papirnih rubljev 100	254-25

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna revščina naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni vteti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.